

1930 йил
12 майдан
чиқа
бошлаган

«Посида»

INV. Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот учун!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИИБ НАШРИ

№ 6 (3430)

2002 йил 7 февраль, пайшанба

Сотувда эркин нарҳда

Бош муҳаррир минбари

ЖАСОРАТ, МАСЪУЛИЯТ ВА ОФИЦЕРЛИК ШАЪНИ

Қишининг сўнгги оғи бўлишига қарамай ўтаётган ҳафтанинг бошида кўни билан қор ёғди. Бу йилги қиш мавсумида кўчалар, уйлар ва дов-дарахтлар биринчи марта қалин қор билан қопланиши эди.

Тўғри, бундай об-ҳаво йўлсозлар ва фаррошларга анча ташвиш туғдирди, болаларга эса қувонч улашади. Шу боисми, болакайлар ва қизалоқлар чанада учиб, мириқиб яйрадилар.

Шундай кунларнинг бирида ҳузуримга ҳозирда нафақада бўлган собиқ хизматдошим кириб келди. Оила, фарзандлар, набиралар ҳақида гаплашиб ўтириб, беихтиёр одатда «ёдингдами...» деб бошланувчи мавзулар бўйича фикрлаша бошладик.

Биргаликда ёдга олсак арзийдиган хотиралар кўп эди. Бир пайтлар биз, икки ёш офицер Ички қўшинлар бўлинмаларида ҳарб илмини эгаллаганмиз. Эндиликда ўша дамларни эсласак хизмат чоғида ҳаёт синовларидан ўтиб, кўп нарсаларни ўргандик, муҳими, Ватан ҳимоячиси учун муқаддас ҳисобланмиш офицер жасорати ва шаъни, деган тушунчаларни ўзимизга чуқур сингдирдик, дея бемалол айта оламиз.

— Ҳозирда ёш офицерлар бу тушунчаларга иккинчи даражали деб қарашаётгандек туюлмаётими? — сўраб қолди қутилмаганда суҳбатдошим.

Савол жўндек туюлса-да, унга дарҳол жавоб қайтариш мушкул эди. Тўғри, бугунги кунда қарашларимизда муайян ўзгариш юзага келди. Одамларнинг аввало моддий жиҳатдан тўқинчиликка интилиши қузатилмоқда. Бу табиий ҳол, албатта. Зеро, инсон энг тўқис шароитларда яшашга ҳақли. Шу билан бирга қарашларимиздаги ўзгаришлар ҳақида фикр юритганда, кўплаб ҳарбий хизматчилар жасорат, офицерлик шаъни каби тушунчаларга мутаассибларча муносабатда бўлишаётганини айтиб ўтиш жоиз.

Ўз умрини Ватан ҳимоясига бағишлаган кишилар билан тез-тез суҳбатлашиб тураман. Офицерлар билан мулоқотларда кундалик ҳаётимизда ҳар қандай қийинчиликлар учрамасин, улар виждон амри билан астойдил киришган ишига жиддий ёндошишаётганини ҳис қиламан.

Сурхондарё ва Тошкент вилоятларидаги ўтиш қийин бўлган чегара ҳудудларига сукулиб киришга уринган қуролланган халқаро террорчиларга қарши курашда офицерларимиз — ёшлар ҳам, бир неча ўн йиллардан бери хизмат қилаётганлар ҳам мардлик, қахрамонлик намуналарини кўрсатиб, муқаддас заминимиз — Ўзбекистон Республикасига тажовуз қилиш қандай аянчли оқибатларга олиб келишини бутун жаҳонга намойиш этишганини айтиб беришди.

Республика Ички ишлар вазирлиги бўлинмаларида хизмат қилаётган офицерлар кундалик ҳаётларида жасорат кўрсатишлари мумкин эмасми? Бу ҳақда уларнинг қайси биридан сўраманг, ҳаётларида хавф туғдирувчи ҳолатларга тез-тез дуч келиб туришлари ҳақида гапириб беришади. Бироқ виждон амри билан офицерлик касбининг танлаган йигитлар бундан асло афсусланмайдилар. Боз устига, мардлик, қахрамонлик кўрсатаётганда ҳеч қачон мукофот ҳақида ўйлашмайди.

Ҳа, ҳарбийларга хос фазилатларни мукамал эгаллаб олган аксарият офицерларимиз мағрурланиб кетмайдилар. Улар замонавий демократик давлат офицерларига хос босиқ ва вазмин, одобли ва маърифатли, маданиятли ва ҳушмуомала эканликлари билан обрў-эътибор қозонишаёпти.

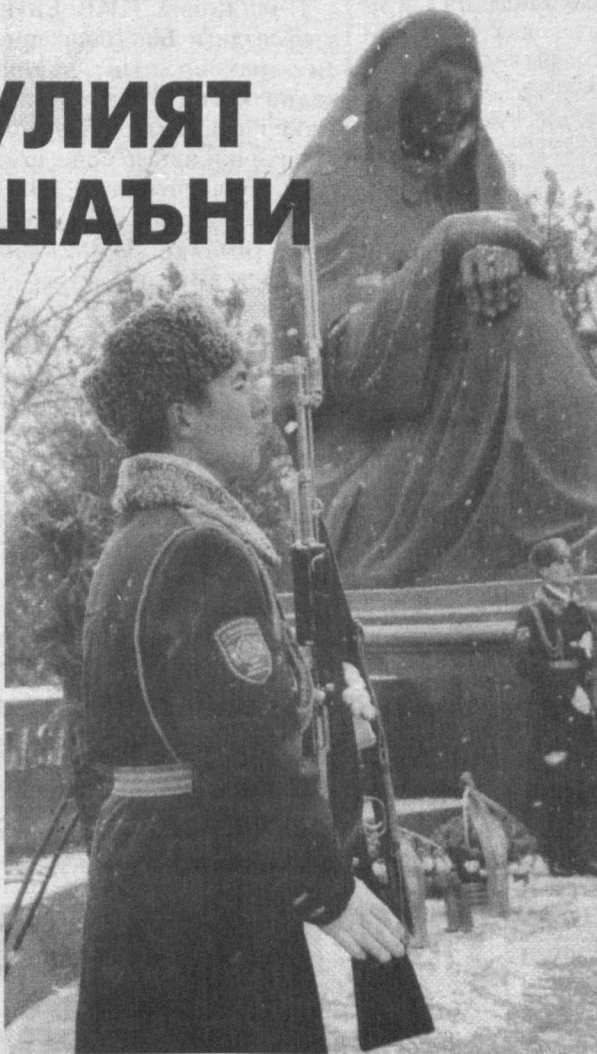
Шулар ҳақида мулоҳаза юритар эканман, суҳбатдошимга куйидagича жавоб қайтардим:

— Очиғи, фикрингизга қўшила олмайман. Тўғри, ҳаёт ўзгарди, аммо яхши томонга. Республикаимиз мустақилликка эришгач, халқимиз ҳар қандай тажовузларни енгишга қодир ўз Қуролли Кучларига эга бўлди. Боз устига, офицерларимиз нафақат замонавий ҳарбий билимларни эгаллаш, балки маҳоратларини мунтазам ошириб бориб, умуминсоний қадриятлар, миллий анъаналар асосида аскарларни ватанпарварлик, халққа садоқат руҳида тарбияламоқда. Улар Ватанни кўз қорачигидек асраб, офицерлик шаъни шунчаки айтилган сўз эмаслигини чуқур ҳис этишаёпти.

Истиқлолнинг дастлабки кунларидан мамлакатимизда ҳарбийлик касбининг мақоми ва нуфузини ошириш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда. Ўтган йиллар давомида Президентимиз Ислам Каримов раҳбарлигида мамлакатимизда замонавий Қуролли Кучлар ташкил этиш, ҳуқуқни муҳофаза этиш идораларини ислоҳ қилиш, эришилган мустақилликни пухта ҳимоя қилиш зарурлигини халқимиз онгига чуқур сингдиришга эришилди.

Бу борада олиб борилган саъй-ҳаракатлар натижасида ўзбекистонликлар ўзлари туғилиб ўсган заминни ҳимоя қилиш, шу жумладан, жамоат тартиби ва ўз хавфсизлигини таъминлаш нафақат Қуролли Кучларимизнинг жанговарлигини ошириш, балки шахсий таркибнинг ҳушёрлиги ва теварак-атрофларида рўй бераётган воқеаларга фаол иштирок этишлари билан чамбарчас боғлиқ эканлигини чуқур англаб етдилар.

Душанба кўни бутун борлиқ оқ либосга бурканди. Об-ҳаво мутахассислари яна бир неча кун қор ёғиши ва совуқ бўлишини маълум қилдилар. Совуқ ва ҳавонинг авзойи бузилиб туриши ўтиб кетади, албатта. Аммо фуқароларимизда мамлакатимизнинг буюк келажига бўлган ишонч сақланиб қолади. Ватанимиз ва ҳуқуқ-тартиботни ҳимоя қилаётган жасур ўғлонлар жасорат ва офицерлик шаънини бир зум ҳам унутмаган ҳолда мустақил Ўзбекистонда асрлар давомида тинчлик ва барқарорлик ҳукм суриши учун бор имкониятларини ишга солаверадилар.

УЛАР ҲАМИША САФДА

Ўшанда учовлон йўл назорати постида — ўз хизмат жойида бурчларини бажариш чоғида ҳалок бўлишган эди. Ҳозирда бу маскан мард, жасур ўғлонлар шарафига «Уч қахрамон» деб аталади.

9 февраль — улуг мутафаккир шоир Алишер Навоий таваллуд топган кун

ҲАЗРАТ
НАВОЙНИНГ
РУҲИ БОР
БУ ЕРДА

Шоир номи билан аталувчи музейдан репортаж

ГУЛИСТОНДА БИР ТУН

Сирдарё вилояти ИИБ ППХ бўлинмаси фаолиятдан репортаж

Кечки соат саккиз. Сирдарё вилояти ИИБ ППХ ва ЖТСБ бўлинмаси ходимлари навбатдаги йўриқнома тадбиридан сўнг ўз йўналишлари бўйича тарқалишди. Уларнинг хизмати ҳақида тўлароқ тасаввурга эга бўлиш учун биз ҳам Гулистон шаҳрида хизмат вазифасини ўтаётган йигитларга ҳамроҳлик қилдик.

УШИНЧИ

TANIQLI KISHILAR BILAN UCHRASHUV, HAJVIYA, XANDALAR, KROSSVORD, SKANVORD, MUNAJJIMLAR BASHORATI, HAYRATOMUZ VOQEALAR, INTERNET XABARLARI

«Посида» gazetasing ilovasi

OLAM

Касб тайёргарлиги

РАЎБАРНИНГ МАСЪУЛИЯТИ ОШИШИ КЕРАК

Республика Ички ишлар вазири гуруҳининг хизмат ва жанговар тайёргарлиги тизимида навбатдаги машғулот бўлиб ўтди.

Машғулотда республика Ички ишлар вазирининг ўринбосари, милиция полковниги Б. Сидиқов сўзга чиқиб, ИИБ Бош бошқармалари, бошқармалари, мустақил бўлимлари раҳбарлари ва уларнинг ўринбосарларини қўл остидагилар учун хизмат, жанговар ва жисмоний тайёргарлик машғулотларини ташкиллаштириш ва ўтказишдаги ролини ошириш зарурлигини таъкидлади. Ички ишлар идоралари ходимларининг касб маҳоратини ошириш ички ишлар идораларини ислоҳ қилиш бўйича белгиланган вазифалардан келиб чиқадиган янги талабларнинг асосий йўналишларидан биридир. Раҳбарлар ва ходимлар хизмат тайёргарлигининг асосини ўқ отар қуроллардан фойдаланиш, қўл жанги усуллари ташкил этиши керак. Янги талаблар ҳисобга олиниб ўқув режалари, дарслар мавзуси қайта ишлаб чиқилди. Энди бўлинмалар ташкилотчилари, раҳбарларига хизмат тайёргарлигига кирувчи барча тадбирларни пухта ўтказиш учун катта масъулият юклатилди.

Нотиқ ўтган ўқув йилининг якунлари бўйича ўтказилган тест

синовлари натижалари айрим раҳбарларнинг етарли даражада тайёргарликка эга эмасликларини кўрсатганини айтиб ўтди. Бу эса барча камчиликларни тугатиш бўйича аниқ чоралар кўрилишига туртки бўлиши керак.

Кейинги вақтда амалдаги қонунчилик ҳужжатларида сезиларли ўзгаришлар бўлди, янгилари кучга кирди. Шу боис Б. Сидиқов раҳбарларни ички ишлар идоралари ходимлари томонидан уларни синчиклаб ўрганишларига эътибор беришлари кераклигини таъкидлади.

Шундан сўнг ИИБ Тергов Бош бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги А. Шарафутдинов мамлакатда суд-ҳуқуқ ислоҳотларини ўтказишнинг асосий йўналишлари, жинсий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилиши муносабати билан бугунги кунда тергов идоралари олдида турган вазифалар тўғрисида гапирди.

Ўз мухбиримиз.

Кеча Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Ёнгин хавфсизлиги Бош бошқармасида 2001 йил якунларида бағишланган ҳисобот йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ёнгин хавфсизлиги хизмати томонидан ўтган йил давомида амалда оширилган ишларнинг натижалари муҳокама этилди ва 2002 йилда ёнгинларнинг олдини олиш, республика ҳудудида ёнгин хавфсизлигини таъминлаш борасидаги аниқ вазифалар белгилаб олинди.

АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Йиғилишда ИИБ Ёнгин хавфсизлиги Бош бошқармаси раҳбарияти, Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, вилоятлар ички ишлар бошқармалари, Тошкент шаҳар ИИББ ёнгин хавфсизлиги бошқарма ва бўлимлари бошлиқлари иштирок этишди.

Йиғилишни Республика Ички ишлар вазири ўринбосари, милиция генерал-майори Б. Парпиев Ёнгин хавфсизлиги хизматининг йил давомида эришган ютуқ ва йўл қўйган камчиликларни, тизим олдида турган масъулиятли вазифалар ҳақида тўхталди. У ёнгин хавфсизлиги хизмати ходимлари ёнгинларнинг олдини олиш ва содир бўлганларини ўчириш

билан бир қаторда бошқа хизмат ходимлари билан ҳамкорликда жиноятчиликнинг олдини олиш, диний экстремизм ва терроризмга қарши кураш, жамоат тартибини сақлаш йўналишидаги тадбирларда фаол иштирок этаётганини таъкидлаб ўтди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси ИИБ Ёнгин хавфсизлиги Бош бошқармаси бошлиғи, ички хизмат полковниги А. Қўлдошев сўзга чиқиб, республикада ёнгинлар сони ўтган йилга нисбатан 3,4 фоизга камайганлиги, уларда инсонларнинг тан жароҳати олиш ҳолатлари 9,8 фоизга қисқарганини таъкидлаб, бу бора йўл қўйилган камчиликлар хусусида ҳам гапириб ўтди.

Маърузачи ҳанузгача йўл қўйилаётган камчиликларни бартараф этиш орқали ёнгинларнинг олдини олиш ва уларда инсонлар ҳаётини сақлаб қолиш учун бутун имкониятлар ишга солиниши кераклигини айтиб ўтди. Аҳоли ўртасида олиб борилаётган тарғибот-ташвиқот ва тушунтириш ишлари ҳалигача етарли даражада

ижобий самара бермаётганлигига алоҳида урғу берди.

Йиғилишда айрим вилоятлар ИИБ ЁХБ раҳбарларининг хизмат фаолияти ҳақидаги ҳисоботлари тингланди ва улар олдида иш фаолиятларини яхшилаш бўйича аниқ вазифалар қўйилди.

2002 йилда аҳоли турар жойларида ёнгин хавфсизлигини таъминлаш, айниқса, қишлоқ жойларида аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини кучайтириш борасида комплекс тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалда ошириш, бу борада бошқа хизмат соҳалари билан ҳамкорлик қилиш асосий йўналишлар сифатида белгиланди.

Р. АСЛОНОВ,
ички хизмат катта лейтенанти.

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА ЁШЛАР МУАММОЛАРИ

БМТ қошидаги Халқаро болалар жамғармаси — ЮНИСЕФнинг Ўзбекистон Республикасидаги ваколатхонаси Тошкентда 2002 йилга мўлжалланган лойиҳалар бўйича семинар ташкил этди. Семинар ишида республика Вазирлар Маҳкамаси оила, оналик ва болаликни ижтимоий ҳимоя қилиш мажмуи котибияти мудир Т. Нарбоева, ЮНИСЕФнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Руди Родригес, қатор давлат органлари ва идоралари, жамоат ташкилотларининг вакиллари иштирок этишди. Республика Ички ишлар вазирлигидан ХООББ бўлим бошлиғи Р. Хван катнашди.

Иштирокчилар гуруҳларга бўлиниб уч мавзу: она ва боланинг соғ-омон қолиши, ҳимоя қилиниши ҳамда ривожланиши бўйича дастур; болалар ҳаётини яхшилаш бўйича дастур; ёшлар фаровонлигини ошириш дастури юзасидан иш юритдилар.

Сўнгги дастур доирасида масалан, ЮНИСЕФнинг “Ўсмирларнинг турмуш тарзи”, “Ҳаётини кўникмалар ва меъёрий таълим”, “Оммавий ахборот воситаларида социализация ва ёшлар”, “Вояга етмаганлар ва болаларни ҳимоя қилишга нисбатан қонунчилик, вояга етмаганларга нисбатан судлов тизимини ислоҳ қилиш” мавзуларидаги лойиҳалари кўриб чиқилди.

Семинар ижодий руҳда ўтди ва муҳокама этилган масалалар бўйича тавсиялар ишлаб чиқилди.

И. ТОЛБОБОВ,
милиция подполковниги.

Ўшанда учовлон йўл назорати постида — ўз хизмат жойида бурчларини бажариш чоғида ҳалок бўлишган эди. Ҳозирда бу маскан мард, жасур ўғлонлар шарафига “Уч қахрамон” деб аталади.

УЛАР ҲАМИША САФДА

Қахрамонлар — милиция старшиналари М. Гасимов, О. Асқаров ҳамда милиция катта лейтенанти М. Матчонов ҳалок бўлган жойда уларга ёдгорлик ўрнатилган.

Бу масканда хизмат ўташ шарафли ва масъулиятлидир. Бундай вазифа чекига тушганлар ўрта ёки ёш авлодга мансуб бўлишларидан қатъи назар, зиммаларидаги масъулиятни чуқур ҳис этишади, марҳум сафдошларининг ёрқин хотирасига муносиб бўлишга интилишади.

Бу ерда нафақат хизмат юзасидан, балки қахрамонлар хотирасини ёд этиш учун келганларни ҳам учратиш мумкин. Қаердаки мардлар ёд этилар экан, у ерда ҳамини қахрамонлик учун жой топилади.

ХИЗМАТ ТАКОМИЛЛАШМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Патруль-пост хизматини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги Карорининг ижросини таъминлаш учун Хоразм вилояти бўйича юз нафардан ортиқ ходим жамоат тартибини сақлаш, тунги соқчилик хизматини ўташга жалб этилди. Улар жамоат жойларида тартиб сақланиши, жиноятларнинг олдини олиш ва ҳуқуқбузарликка қарши курашда бевосита иштирок этмоқдалар. Бундан ташқари, жиноятчиликнинг ўсиши кузатилган жабҳаларга ҳам шу хизмат ходимлари сафарбар этилмоқда.

Патруль-пост хизмати ходимларининг фаолиятига назар солсак, улар томонидан амалда оширилган

кўплаб намунали ишларни кўрамиз. Масалан, Урганч шаҳар Р. Ғойибов номида кўчада яшовчи, илгари суд-

ланган 25 ёшли С. Сардор яна жиноятга қўл урди: у М. Мақсуднинг “Тіко” русумли автомашинаси ён ойнасини синдириб, 80 минг сўмлик автомагнитофонини ўмарди. Ҳеч қанча ўтмай шу машинанинг тормоз колодкасини ўғирлашга яна келди. Бироқ бу сафар патруль-пост хизмати ходимлари Ш. Ҳақимов ва М. Қораевлар томонидан жиноят устида ушланди.

Вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБ ходимлари, Р. Рузиев, А. Собиров, Ю. Юсупов ва М. Ваисовлар Урганч

шаҳар марказий деҳқон бозорига ўғирлик қилиб, соқчиларнинг молларини ўзлаштираётган бир аёлни жиноят устида ушлади. У аёл Шовот тумани “Ўзбекистон” ширкат хўжалигида яшовчи 31 ёшли О. Муҳаббат бўлиб чиқди. Шунингдек, мазкур бозорда ака-ука Г. Маҳмуд ва Мақсуд деган кимсалар жинсий тил бириктириб, тижоратчи О. Илҳомни ураётганларида ППХ ходимлари А. Отабоев ва Р. Тоғановлар томонидан ушланиб, фожианинг олди олинди.

Хива туманидаги “Дўстлик” маҳалласига сафарбар этилган патруль-пост

хизмати милиционерлари Ш. Курбонбоев ва О. Собиров ярим тунда шубҳали шахсни текшириб кўриш учун тўхтатдилар. Текшириш давомида у хивалик 29 ёшли М. Музаффар бўлиб, Ж. Зумрад исми аёлнинг уйдан гилам ҳамда 1 қоп урни ўғирлаб келаяётгани маълум бўлди.

Патруль-пост хизмати саф бўлинмалари фаолиятининг 2001 йил натижаларига назар солсак, ППХ ходимлари иштирокида фош этилган жиноятлар ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 20 тага кўпайганини кўрамиз. Айни пайтда ходимларнинг сафлари мустақамланиб, уларга кенг имкони-

ятлар яратиб берилаётгани, яъни транспорт, алоқа воситалари билан таъминланаётгани улар зиммасига янада масъулиятли вазифалар юклайди.

Яқинда Хоразм вилояти ИИБ бошлиғи, милиция полковниги А. Бобожонов 2001 йилда жамоат тартибини сақлашдаги муносиб ҳиссаси учун шу хизмат бошлиғи, милиция подполковниги У. Искандаров ва патруль-пост бўлинмаси сардори, милиция подполковниги Ш. Самандаровларга миннатдорчилик билдирди.

М. АБДУЛЛАЕВ,
Хоразм вилояти.

Кечки соат саккиз. Сирдарё вилояти ИИБ ППХ ва ЖТСБ бўлинмаси ходимлари навбатдаги йуриқнома тadbиридан сўнг ўз йўналишлари бўйича тарқалишди. Уларнинг хизмати ҳақида тўлароқ тасаввурга эга бўлиш учун биз ҳам Гулистон шаҳрида хизмат вазифасини ўтаётган йигитларга ҳамроҳлик қилдик.

Патруль машинаси тунги шаҳар кўчалари бўйлаб секин кетиб борапти. Ёмғир майдалаб ёғапти. Аксар пиёдалар жунжикишиб, иссиққина уйларига шошиляпти. Фақат ёшларгина гўё совуқни ҳам, ёмғирни ҳам писанд қилмагандай шошмай сайр этиб юришибди. Уларнинг кўпчилиги биз ўтирган "Доган" машинасига тикилиб, салондаги милиция ходимларини таниб бош силкиб, кулиб кўйишади.

киши милиция ходимининг қонуний талабини баҳармасдан, унга қаршилиқ кўрсатибди.

Маълум бўлишича, ППХ нарда йигитни тўхтатиб, ҳужжатларини кўрсатишни сўраган. Йигит эса патруллари туртиб-суртиб, бир нималар деб гўлдираб кетаверган. Яқинлашаётган патруль машинасини кўриб у қочишга тушди. Йигитнинг йўли тўсилди. Бўрибеков уни тинчлантириб, шахсини аниқлаш

шекилли. Ниҳоят улардан бири олдида уни топдик. ППХ ходимлари машинанинг ҳужжатларини, давлат белгисини сўрашди.

Табличкани қаерда тушириб қолдирганимни ўзим ҳам билмайман. Аммо ўшандан буён машинамни ҳайдаганим йўқ. Ҳозир шунчаки хабар олгани уйдан чикувдим.

Катта лейтенант энсаси қотиб бизни кўрсатди:

— Биродар, мана бу муҳбирлар холис гувоҳ. Ахир, ҳозиргина машинангизни катта кўчадан ҳайдаб кирдингиз-ку.

Йигитча ноилоҳ айбини бўйнига олди:

— Тўриси, машина отамники. Давлат белгисини ЙХХ ходимлари олиб кўйишган эди.

Бўрибеков дарҳол рация орқали ЙХХ хизматидаги ҳамкасблари билан боғланиб, қоидабу-

— "Аладдин" дискотекаси ёнида мушталашув бўляпти!

"Доган"имиз воқеа жбйига томон елди. Етиб борганимизда жанжалкашларнинг кўпчилиги қочиб бўлганди. Профилактика инспектори, милиция майори Ш. Мавлонов ва ППХ ходимлари қолган икки нафар йигитдан мушталашув сабабини суриштираётган эдилар. Ҳар иккала йигит ҳам ғирт маст, бирови қон сизаётган бўйинини дастурмол билан бекитиб турар, улар ҳеч нарсани тузук-қуруқ тушунтиришолмасди. Милиция машинасини кўриб бирови қочишга уринди, аммо бунақа аҳволда узоқ югуролмаслигини англади-ми: "Мени кўйиб юборинглар, илтимос. Мушталашувга ҳеч қанақа алоқам йўқ, фақат томоша қилиб турувдим" деб ялинишга тушди.

ГУЛИСТОНДА БИР ТУН

Сирдарё вилояти ИИБ ППХ бўлинмаси фаолиятдан репортаж

— Ўзларингиз ҳам сезгандирсизлар, шаҳримиз унча катта эмас, — дейди бўлинма сардори, милиция катта лейтенанти У. Бўрибеков. — Ҳамма бир-бирини танийди, ҳисоби. Бегонани шаҳарликлардан фарқлаш қийин эмас.

Умуман, шаҳар кўчаларида хоҳ у пиёда бўлсин, хоҳ автомобильда, милиция патрули юришининг ўзи бир профилактика. Чунки қанчалаб ҳуқуқбузарликларнинг олди олинади, кўплаб жиноятга мойиллар гараз ниятларидан қайтадилар. Одамлар ҳам маҳаллада осойишталик побонларини кўришса ўзларини янаям хотиржам ҳис қилашади.

Ходимларни участкалар бўйича тақсимлашда жойнинг қатор хусусиятлари ҳисобга олинаркан. Участқада қанча жиноят қилишга мойил шахс яшайди, қанча кўнгилочар масканлару дискотеклар бор — буларнинг ҳеч бири назардан четда қолмайди. Таҳлиллар муайян ҳудудда сўнгги пайтда жиноятлар (дейлик, ўғирликлар) сони ошганини кўрсатса, мазкур ҳудуднинг назорати кучайтиради.

— Биз милициянинг бошқа хизмат вакиллари: йўл ҳаракати хавфсизлиги, профилактика инспекторлари билан яқиндан ҳамкорлик қиламиз, — гапира давом этади ҳамсуҳбатимиз. — Масалан, шахсини тасдиқловчи ҳужжатларини текшириш учун бир кишини тўхтатдик. Унинг ёнида ҳужжатлари йўқ, Устига-устак, бошқа ёқлик. Масалага оидинлик киритиш учун уни милиция таянч пунктига олиб келамиз.

Худди шу гапни кутиб тургандай рациядан маълум қилишди: шаҳар марказидаги таянч пунктига ёшгина йигитча олиб келинибди. Уша ёққа йўл олдик...

...Профилактика инспектори, милиция лейтенанти Н. Маматқулов йигитчанинг акаси билан суҳбатлашаётган экан.

— У шу ерда, университетда ўқийди. Менинг уйида яшайди. Ҳужжатларини хонада унутиб қолдирган экан. Мана, олиб келдим: паспорти, талабалик гувоҳномаси, — тушунтирарди йигитчанинг акаси.

Ака-укаларга бемаҳалда кўчада юришса, ёнларида шахсларини тасдиқловчи ҳужжат бўлиши лозимлигини тушунтириб, уларга руҳсат беришди.

— Агар бошқа ёқдан келган ҳужжатсиз кишининг шахсини тасдиқловчи бирор қариндоши, таниши шахримизда яшамаса, уни яшаш жойи ва баҳарайтган иши тайин бўлмаган шахслар учун реабилитация марказига юборамиз. У ерда фуқарога ҳам зарур ёрдам кўрсатилади, ҳам унинг шахси аниқланади, — изоҳ беради Н. Маматқулов.

Шу пайт рациядан ташвишли хабар етказишди: номаълум

учун милиция таянч пунктига олиб боришлари зарурлиги, қоида шунақа эканлигини босиқлик билан тушунтирди. Милиция катта лейтенантининг вазминлик билан гапириши унга таъсир қилди, йигит патруль ходимлари билан милиция таянч пункти томон йўл олди. Биз эса яна ўз йўлимизга кетдик.

— Буниси ҳолва, — кулимсиради Улугбек, — бир гал ходимларимиз кайфи тарақ бўлган ўрта яшар кишини тўхтатишди. У аввалига: "Устиларингиздан тегишли жойга шикоят ёзаман. Ҳаммангни ишдан бўшаттираман, қаматтираман!" — деб дўқпўписа қила бошлади. Кейин кутилмаганда ҳозиргидай қочишга тушди. Воқеа кўп қаватли уй ёнида содир бўлаётган эди. Ҳалиги киши югуриб уйнинг йўлагига кириб кетди. Очқ қолдирилган люк орқали томга кўтарилди. Орқасидан бораётган ходимимизни "Ўз ҳолимга қўймасанг, ўзимни пастга ташлайман, товонимга қоласан!" деб қўрқитишга тушди. Бунақа пайтда киши сабр-тоқатли, инсон руҳиятидан яхшигина хабардор бўлмаса, бир кор-қол бўлиши ҳеч гап эмас.

Ўзини томдан ташлагудай бўлса, ўзигаям, оила аъзоларигаям жабр қилишини айтдик. Уни ҳеч бир жиноятда гумон қилмаётганимиз, бизнинг ишимиз хизматчилик юзасидан эканлигини тушунтирдик. Хуллас, у пастга тушиб, ўтириб олиб... йиғлаб юборди. Кўз олдида ўлиги тепасида йиғлаётган бола-чақалари, қариндош-уруғлари келган экан.

Йўл чеккасида икки жувонга шилқимлик қилаётган эркакларга кўзимиз тушди. Ҳайдовчимиз — милиция сафдори И. Абдуқодиров машинани тўхтатиб, улар томон кетди. Ҳаял ўтмай қайтиб келиб:

— Ҳаммаси жойида. Барчаси ўзаро танишлар. Туғилган кундан қайтишаётган экан. Баъзан кайфчиликда танишлар ўртасида ҳам уриш-жанжал чиқиши ҳеч гап эмас. Бир гал икки дўст зиёфатдан ширакайф қайтишаётиб баҳслашиб қолишган. Бирови ҳақлигини исботлаш учун иккинчисига шунчалик зарб билан мушт туширгани, натижада шериги мия чайқалиши ташхиси билан касалхонага ётқизилган, — деди.

— Тўхта! — кескин овозда буйруқ берди сардор. Орқага бур. Яшил рангли, давлат белгисиз "Москвич" кўп қаватли уйлар орасига кириб кетди.

Ҳайдовчимиз топшириқни баҳариб, кўп қаватли уйлар ора-лаб машинани усталик билан бошқариб борди. Бирок яшил "Москвич" ерга кирганим, осмонга чиққанми — кўринмасди. Қоидабузар бизни пайқаган,

зар ҳақида маълумот берди...

... "Аҳиллик" маҳалласидаги катта профилактика инспектори, милиция лейтенанти З. Хўжақелдиевнинг хонасига энди кириб улгурган эдикки, кетимиздан ҳайдовчимиз югуриб келди, юзи ташвишли:

— Марказдаги йўналишда нотинчлик шекилли, — деди у хавотир аралаш.

Дарҳол йўлга тушдик. Борсак, таянч пункти олдида бир тўда одам. Бизга таниш бўлиб қолган профилактика инспектори Н. Маматқулов жигибийрони чиқиб арз-шикоят қилаётган эр-хотинни тинчлантиришга уринарди. Бир томонда ақиндагина нимадандир қаттиқ кўрққан болалар (ҳойнаҳой, шу эр-хотиннинг фарзандлари) хўнграб йиғлашарди. Четроқда ППХ ходимлари О. Сувонкулов ва А. Сувонкулов — ғирт маст, уст-боши лой, юз-қўллари қон, баланд бўйли кишининг икки томонидан ушлаб туришарди.

Аёл У. Бўрибековни кўриб ҳижоқсини қайтадан бошлади:

— Маҳалламиз тинч эканлигини ўзингиз биласиз. Шунинг учун кўпинча дарвозамизни кулфламаймиз. Ярим кечаси ҳовлида бир нарса тарақлади. Нима экан деб эр-хотин уйнинг эшигини очганимизни биламиз, нотаниш бир эркак бостириб кирди. Уст-боши лой, афт-ангори қон. Кўриб кўрққанамдан бақириб юбордим. Болалар уйғониб кетиб, мендан баттар кўрқибди.

— Оғайни, нима гап деб сўрасам, — кўшилишди аёлнинг эри, — у сўқади, урмоқчи бўлиб хезланади. Хотиним ёрдамга одам чақиргани югуриб кўчага чиқди. Хайрият, милиционер укалар шу яқинда экан, югуриб келишди.

Чақирилмаган тунги меҳмон аллақачон "меҳмондўстлик таомилини бузган" мезбонларни унутиб, бутун захрию, қаҳрини уни ушлаб турган милиционерларга қаратган эди:

— Устиларингиздан арз қиламан. Мени уришди, дейман. Ҳамманга кўрсатаман. Биласанми, акам қаерда ишлайди, — гўлдирадди у тили зўрга айланиб.

Кўп ўтмай "Тез ёрдам" машинаси келиб, "калтакланган меҳмон"ни касалхонага олиб кетди.

Тинч, осойишта кўчадан ўтиб борар эканмиз, сардор рация орқали шу йўналишдаги патрулларга кўрсатма берди:

— Йигитлар, фалон кўчада, фалон уй олдида икки киши гаплашиб ўтирибди. Улар яқинда амнистия бўйича чиқиб келишган. Йўқ, ҳеч қанақа шубҳали нарса йўқ. Шунчаки, бир кўриниб, ҳол-аҳвол сўраб қўйинглар.

Кутилмаганда ҳайдовчи-милиционернинг рацияси ишлаб кетди:

— Ана шунинг учун ҳам кетиб қолманг. Сиз гувоҳсиз, — унга тушунтирди У. Бўрибеков.

Шу пайт бошқа бир милиция машинасида Гулистон шаҳар ИИБ бошлиғи ўринбосари У. Болтабоев келиб қолди.

Бўйнидан жароҳатланган йигит унинг истиқболига шошди:

— Ака, мен йиқилиб тушувдим, бўйним тилиниб кетди. Булар бўлса, — у ППХ ходимлари томон ишора қилди, — мени бекорга ушлаб туришибди.

— Қани, тилинган жойингизни бир кўрайлик-чи? — У. Болтабоев синовчан тикилди.

Йигит рўмолчани олган эди, жароҳатнинг чуқурлиги яққол кўзга ташланди.

— Йиқилганда бунақа кесилмайди, — деди Болтабоев, — ҳозир касалхонага олиб боришади. Уша ерда ҳам тиббий ёрдам кўрсатишади, ҳам қандай жароҳат олганингизни аниқлашади.

— Сиз ҳам шуларга ўхшар экансиз, — йигит бир чайқалиб ўхшовсиз кулди. — Майли, тўғриси айтман. Бир киз тимдалади.

Етиб келган "Тез ёрдам" машинасида жароҳат олган йигитга қўшиб томошабин бўлган танишини ҳам шифохонага жўнатиб, яна ўз йўлимизда давом этдик. Ҳа, У. Бўрибеков дискотека раҳбарига танбех берганида ҳақ — ҳозирги кўнгилсизликда тунги соат 12 дан кейин руҳсатсиз ишлаган бу маскан ходимларининг ҳам айби бор эди.

Соат тунги уч. Бўм-бўш кўча бўйлаб машинамиз олиб борапти. Олдинда "КамАЗ" юк машинаси кўринди.

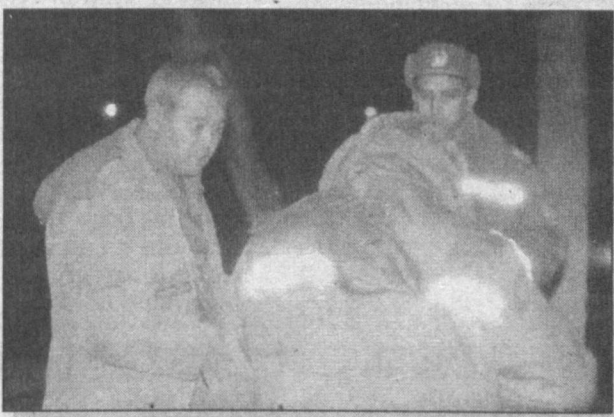
— Икром, етиб олиб сигнал бер-чи! Ҳар эҳтимолга текшириб кўрайлик.

Ҳайдовчи Жиззахга кетаётди, адашиб қолган экан. Милиция ходимлари ҳужжатларини, кузовни текширишга, унга йўл кўрсатиб боришди...

... "Аҳиллик" маҳалласида портатив рация кўтариб юрган йигитни тутишганини хабар қилишди. Таянч пунктига борсак, Гулистон шаҳар ИИБ тезкор гуруҳи ҳам етиб келган экан. Ўзини Фазлиддин деб таништираган йигит дам-бадам рацияни қандай ўғирлаганини ҳақида бири-бирдан ажабтовур ривоятлар тўқирди. У хатти-ҳаракатларидан ё мастга, ё гёҳвандга ўхшарди...

Тонг отишига ҳали икки соатдан зиёдроқ вақт бор. ППХ ходимлари билан хайрлашаётиб улар навбатдаги иш кунини олди-дан гулистонликлар хотиржам дам олишларини таъминлашларига амин эдик.

И. САЙФУТДИНОВА, Б. ТОШЕВ.

1. ППХ ходимлари фуқарога ҳужжатларини текшириш зарурлигини тушунтириша-япти.
2. Бегона хонадонга кирган "чақирилмаган тунги меҳмон" тартибга чақирляпти.
3. Жанжаллашиб бўйнидан жароҳат олган йигит касалхонага жўнатиляпти.
4. Қоидабузар ҳайдовчи.
5. ППХ ходимлари юк машинасини кўздан кечиришяпти.
6. Фазлиддин милиция катта лейтенанти У. Бўрибековга рацияни қаердан олганлиги ҳақида навбатдаги "чўпчагини" ҳижоқ қиляпти.

Қ. КАРИМОВ олган суратлар.

UCHINCHI «Посижа» gazetasining ilovasi

GLAM

TANIQLI KISHILAR BILAN UCHRASHUV,
HAJVIYA, XANDALAR, KROSSVORD,
SKANVORD, MUNAJJIMLAR BASHORATI,
HAYRATOMUZ VOQEALAR, INTERNET XABARLARI

9 февраль — улуғ мутафаккир шоир Алишер Навоий таваллуд топган кун

ҲАЗРАТ НАВОЙНИНГ РУҲИ БОР БУ ЕРДА

Шоир номи билан аталувчи музейдан репортаж

Таниқли навоийшунос олим, академик Азиз Қажомов бир учрашувда: “Ҳали шундай замонлар келадими, кишилар ўзаро кўришиб қолганда Навоийдан бир байт айтиб, кейин хайр-хушлашадилар”, деганлари ёдимдан кўтарилмайди. Дарҳақиқат, йилдан-йилга шеърят ихлосмандларининг Навоий ҳаёти, ижоди ва бетакрор меросига бўлган қизиқиши ортиб бораёпти. Бугунги кунда улуғ шоир қаламига мансуб:

*Мехр кўп кўргуздим, аммо, меҳрибони топмадим,
Жон баси қилдим фидо, ороми жони топмадим...*

*Ғурбатда ғариб шодмон бўлмас эмиш,
Эл анга шафиқу, меҳрибон бўлмас эмиш,
Олтун қафас ичра гар қизил гул бутса,
Булбулга тикондек ошиён бўлмас эмиш,* —

деган мисралар кириб бормаган хонадон топилмас керак. Биз ана шундай ўй-хаёллар ва ширин туйғулар оғушида пойтахтимиздаги Навоий номидаги Давлат адабиёт музейига кириб бордик. Фазал мулкнинг султони таваллуд топган куннинг 561 йиллиги арафасида ушбу маскан адабиёт шайдолари билан янада гавжум эди. Музей илмий ходими Аниса Абдураҳимова ташриф буюрганларни кўргазмалар билан таништираётган экан. Биз ҳам у кишига эргашдик.

— Ушбу зал XV асрни қамраб олган, — деди Аниса опа тўпланганларни Амир Темур салтанати аке эттирилган харитага жалб этиб. — Навоий шу даврда Ҳиротда таваллуд топган. Залдаги экспонатлар у кишининг болалиги, ўша пайтдаги тарихий шароит ҳақида ҳикоя қилади.

Биз улуғ ўзбек шоири, мутафаккири, олим ва йирик давлат арбоби Навоий туғилиб ўсган ва бўлган жойлар, Соҳибқирон давлати, Амир Темур макбараси билан танишгач шоирнинг ўспиринлик, мадрасада таълим олган йиллари, Машҳад ва Тафт шаҳарларидаги ҳаётидан воқиф бўлиш мақсадида кейинги залга ўтдик.

Айтиш жоизки, музейда Навоийнинг устозлари — Жомий, Лутфий, Атойи, Ҳофиз Шерозий, Ҳофиз Хоразмийлар ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақидаги маълумотлар, уларнинг асарларидан намуналар, миниатюралар, шунингдек Навоий ва Султон Ҳусайн

Бойқарога бағишланган, Навоий лирикаси, асарларидан намуналар, миниатюралар келтирилган ва бошқа манбалар жойлаштирилган жами ўн битта зал мавжуд. Бинобарин, бу ерга келган киши Навоийнинг болалигидан то умрининг охиригача бўлган ҳаёти билан мукамал танишиш имкониятига эга.

— Мен Огаҳийнинг “Гулшани давлат” тарихий асари бўйича илмий иш қилаётман, — деди “Навоий Астро-бодда” деб номланган бўлимни кўздан кечириётган филология фанлари номзоди Қумрихон Султонова. — Бу ердаги Навоий асарлари, ёзишмаларидан баҳраманд бўлаётганим ўз самарасини бераёпти.

Алишер Навоий бутун умри давомида Темурийлар хизматида бўлди. Лекин тамом ақл-заковати, ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги таъсири ва бойлигини эл-юрт ва халқ фаровонлиги йўлида сарфлади. Ўз маблағига кўпгина бинолар қурдирди. Ҳиротдаги “Ихлосия”, “Шифоия”, “Низомия” мадрасалари, “Халосия” хонақохи, Марви шоҳижаҳонда бино қилдиртирган “Хусравия” мадрасаси, Хуросон йўллари бўйлаб қурдиртирган “Работи ишқ”, “Работи Сангбаст”, “Работи Деробод” отлиғи работлари, яъни карвонсаройлари шулар жумласидандир. Музей залларидан бирида Навоийнинг бу борадаги саъй-ҳаракатлари, бунёдкорлик ишлари тўлиқ аке эттирилган.

Гиламлар зали ҳам эътиборга молик. Рўпарада Бухоро зардўзлик фабрикасида Навоий асарлари асосида тайёрланган гиламни томоша қилаётган сурхондарёлик меҳмон Баҳодир Қобилов шундай деди:

— Гиламдаги Навоий қаҳрамонлари, айниқса Фарҳод ҳамда Мажнун сиймоси диққатимни ўзига жалб этди. Харсанг тошни кўтараётган Фарҳод нақадар жонли тасвирланганини кўриб, унга меҳрим янада ошди. Ҳар гал Тошкентга келганимда музейни томоша қилиб, катта завқ оламан. Навоийнинг “Хамса” туркумидаги дostonлари бўйича мусаввир Темур Саъдуллаев яратган суратлар, Эрон давлати томонидан тақдим этилган гилам ва бошқа каштадўзлик намуналари ҳам катта таассурот қолдирди.

Навоий жуда кўп нодир асарлар ёзиб қолдирди. Адиб ва олимнинг “Хамса” туркуми бўйича яратилган дostonлари — “Ҳайрат ул-аброр” (“Яхшиларнинг ҳайратланиши”), “Фарҳод ва Ширин”, “Лайли ва Мажнун”, “Сабъан сайёр” (“Етти сайёра”), “Сади Искандарий” (“Искандар девори”) каби асарлари нафақат ўзбек, балки жаҳон халқлари маданияти хазинасидан муносиб ўрин олди. Музейга шоир қўлёзма китобларидан намуналар, фотосуратлар, литографик нусхалар кўйилган. Асосий қўлёзма китоблар музей фондида сақланади. Ўтган йили Эрон Ислom республикаси элчихонаси томонидан совға қилинган “Ҳазонин ул-маоний” (“Маънолар хазинаси”) китоби ҳам музейга топширилди.

“Совғалар” залини мириқиб томоша қилиш мумкин. Навоий таваллудининг 525 йиллигига бағишлаб ленинградлик мусаввир Моҳ чинни идишга чизган “Лайли ва Мажнун” асари полотноси, шоирнинг 550 йиллик юбилейига Абдулҳақ Абдуллаев ишлаган Навоий портрети, каштачи Митинина ижодига мансуб, Навоийнинг рангли ипақларда тайёрланган сурати музейдан муносиб ўрин олган. Хуллас, қайси бир кўргазмани томоша қилманг улуғ мутафаккир шоир меросидан чуқурроқ баҳраманд бўласиз. Музейда гўё ҳазрат бобомизнинг руҳи кезиб юргандек туюлади...

С. ШОДИЕВ.

“Пушкин пайдо бўлган ҳар бир эшикда Навоий шарафи яшар муқаддас”, —

оташнафас ўзбек шоири Ҳамид Олимжоннинг ушбу сатрлари бугун ҳам дилларимизда аке-садо бериб жаранглайди. Дарҳақиқат, икки буюк шахс бу икки буюк маданиятнинг даҳо намоёндаларидир. Булар Фарб ва Шарқ маданияти, Аслини олганда, жаҳон адабиёти яхлит бир ҳодиса, занжир бўлиб, шарқ мутафаккири Навоий ва Россиянинг даҳо шоири Пушкин бу занжирнинг энг мустаҳкам бўгинларидан бўлиб қолаверадилар.

Шарқ Пушкин учун битмас-туганмас илҳом манбаи бўлиб хизмат қилган. “Қуръонга таклид”, “Ҳофиздан” каби асарлар номларининг ўзиёқ кўп нарсадан гувоҳлик беради. Александр Сергеевич Қуръонни яхши билган, махсус ўрганган, шарқ эртаклари ва афсоналарини, форс шеърятини севган, Ҳофиз лирикасидан эркин таржималар қилган. Шарқ мавзуси, оҳанглари унинг ижодида тез-тез кўзга ташланади. Масалан, “Руслан ва Людмила” поэмаси, “Гул ва булбул” шеърисида шарқ мумтоз шеърятининг аънавий образларини учратамиз.

“Шарқ шеър тузилиши мен учун намуна эди”, — деб ёзганди у “Бохчасарой фонтани” асарида. “Пайғамбар” шеъри эсингиздадир? Ундаги қаҳрамонга, яъни шоирга илоҳий овоз зиммасидаги буюк вазифадан хабар беради. Кўпчилик буни “Инжил” билан боғлашади. Ваҳоланки, асл манба Муҳаммад алайҳис салом билан боғлиқ ривоятдир. Унда ҳикоя қилинишича, Муҳаммад болалигида оқ кийинган икки фаришта келиб кўксини очиб, юрагини олиб тангадек қора доғдан тозалаб, ювиб, қайтиб жойлаб қўйишади. Инжилдаги сюжетда эса бундай тафсилотлар йўқ.

А. С. Пушкин вафотининг 165 йиллиги олдида

ШАРҚДАН ИЛҲОМЛАНГАН ДАҲО ШОИР

Шу тарзда Пушкиннинг бутун ижодида Шарқ ва Фарб узвий боғланиб кетган. Балки шоир ижодининг умминсонийлиги, ҳамиша замонавийлиги сири ҳам шундадир?..

Ўз навбатида Шарқ ҳам ўзи учун буюк рус шоирини кашф этди. XX асрнинг бошларидаёқ унинг асарларини ўзбек тилига таржима қилишга илк уринишлар бўлди. Бу халқни маърифатли қилишни ўз вазифаси деб билган жадидлар ҳаракати, фаолияти билан боғлиқдир. Янги услубдаги мактабларнинг дарсликларига Толстой ва Пушкин эртакларининг таржималари киритилди. Масалан, “Балиқчи чол ва олтин балиқ ҳақидаги эртак”нинг насрий баёнини хажжи ўзбек китобхонлари бир ўқишдаёқ севиб қолишди.

Аммо ўзбек адибларининг “шимол музасининг буюк куйчиси”га ҳақиқий қизиқиши ўтган асрнинг 20-йилларида бошланди. Ушанда Пушкин асарларини ўз тилларига ўгириш кўплаб истеъдодли ўзбек шоирлари ва ёзувчилар учун маҳорат мактаби вазифасини ўтади. Дадил айтиш мумкинки, шоир қаламига мансуб “Гул ва булбул” шеъри билан унинг Чўлпон томонидан қилинган таржимасини бемалол ёнма-ён қўйса бўлади. Буюк ўзбек шоири асл манбага хос оҳанг, образлар, тароватни сақлаб қолган ҳолда, аруз вазида том маънода миллий шеър яратишга муваффақ бўлди.

Оммавий таржима нашрлари шоирнинг вафотига 100 йил тўлиши олдида — 1937 йилдан бошланди. “Капитан қизи” повести ҳам Абдулла Қаҳҳор томонидан ўшанда ўзбекчага ўгирилган эди. Чўлпон оқорида айтилган шеърдан ташқари “Дубровский”, “Борис Годунов” асарларини ҳам маҳорат билан таржима қилди. Аммо сўнгги китоб унинг қатағон қилинганидан сўнг таржимоннинг исм-шарифисиз чоп этилди.

Пушкин ижодидан 30-йиллардаги барча йирик ўзбек шоирлари ўрганишган, илҳомланишган. Фафур Фулом, Миртемир, Максуд Шайхзода, Уйғун, Ҳамид Олимжонларни ҳеч иккиланмай ана шу сирага киритиш мумкин. Бу авлодга Туроб Тўла, Ҳамид Фуломлар мансуб ёш, истеъдодли ижодкорлар тўлқини келиб қўшилди.

1937 йилда “Евгений Онегин” шеърини романи таржимасининг босмадан чиқиши катта, қувонарли воқеа бўлди.

Бугунги кунга келиб Пушкиннинг асосий асарларининг барчаси ўзбек тилига ўгирилган. Унинг ижоди Фирдавсий, Ҳофиз, Бедил, Фузулий, Маҳтумқулилар ижоди каби ўзбек халқининг маънавий бойлигига айланган. Алишер Навоий даҳосининг инсонпарварлик, эрксеварлик ғоялари остида тарбияланган ўзбек китобхони Пушкиннинг шеърини оламини бутун ранг-баранглиги билан қабул қилишга тайёр эди.

Александр Сергеевич Пушкин ҳайкали пойтахтимиз марказида қад ростлаб турибди. Унинг яқинида Ҳамид Олимжонга ҳайкал ўрнатилгани ҳам маъжозий маънога эга. Инсоният меҳр-шафқат, муҳаббат, гўзаллик каби тушунчаларни кадрлар экан, Пушкин номи, даҳоси барҳаётдир.

Ж. АРУТЮНОВА.

Дурди Бойлиев

Ҳажвия

ҲАЙФСАН

Соат ота пенсияга чиққач, уйда узоқ ўтиролмади. Яна фабрикага қайтди. Уни хўжалик бўлимига ишга қўйишди. Шу-шу тиним билмайди, фабрикани ободонлаштириш билан машғул.

У бугун умумхалқ ҳашари ўтказилишини эшитиб, ишга ҳар кунгидан эрта келди. Фабрика ҳовлисини супуриб-сидириб юрганди, бир пайт унга директор йўқлаётганини айтиб қолишди.

“Яна комиссия келаётганга ўхшайди, — деб кўнглидан кечирди Соат ота. — Хойнаҳой, супур-сидирдан сўнг омборхонага бекииб қўйилган ўриндикларни фабрика ҳовлисига опчиқиб қўйинглар, деб кўрсатма беради”.

Директор Соат отани доимидек мулозамат билан қарши олди.

— Ие, ие, Соат ота. Келинг, ўтиринг. Саломатлигингиз, ишларингиз яхшими? — у Соат отага яқинроқ бориб ўтирди. — Болалар, набиралар шаталоқ отиб юришибдими? Кўринишингиз чакки эмас, худди йигитлардек бардамсиз. Сизни кўрган одам етмишда, деб ўйламайди. Меҳнат одамни ёшартиради, деганлари шунда! Мана бу чой билан ширинликлардан олиб ўтиринг.

— Раҳмат, раҳмат! — деди Соат ота ўзига кўрсатилаётган иззат-икромдан боши

осмонга етиб. Кейин ўзича шунча йиллик меҳнатимни қадрлаб, мукофот беришса-я, деб қўйди.

— Соат ота, сизни нега чақиртирганимни биласизми? — деб сўради директор. — Билмадим, болам, билмадим. Ишқилиб тинчликми?

Директор бир нуқтага тикилиб сукут сақлаб тургач, тилга кирди:

— Мени кечирасиз-у, Соат ота, аммо бугун кўнглингизни бир оз огритишга мажбурман.

— Нега энди? Бирор ишни нотўғри қил қўйибманми? — Соат ота ўрнидан кўзгалди.

— Ўтиринг, Соат ота. Асабийлашманг. Ишонинг, бу фақат қуруқ расмиятчилик учун, холос. Аслида сизнинг ҳалол, кўп йиллик меҳнатингиздан хурсандмиз: Ҳатто баҳор байрамида мукофотга тақдим этмоқчимиз.

— Ҳеч нарсага тушунмаяпман. Бир хафа қилмоқчи бўласиз, бир кўнглимни кўтарасиз.

— Бир оз сабр қилсангиз, ҳаммасини бир бошдан тушунтираман. Илтимос қиламан, фақат ўзингизга олманг!

Соат ота курсидан шовилмай турди:

— Ўзи гап нима ҳақдалигини тушунтириб берасизми- йўқми?

— Албатта, албатта, — директор Соат отани елка-

сидан ушлаб, жойига ўтқазиб қўйди. — Ҳурматли ва биз учун қадрли Соат ота... кунни кеча фабрикамиз ишлаб чиқарган уч юз минг сўмлик оёқ кийими савдо тармоқларидан қайтиб келди. Маҳсулотимиз сифатсиз бўлгани учун шундай қилишибди. Юзага келган танг ҳолат туфайли жамоамиздан бирон кишига ҳайфсан эълон қилишимиз керак.

— Айбдор жазоланиши керак, албатта.

— Ҳа, отангизга раҳмат! Аммо бу гал ундай қилолмаймиз. Сиз билан эски қадрдонлармиз. Ана шу қадрдонлигимиз ҳурмати бир яхшилик қиласиз. Дўстинг учун заҳар ют, деган гаплар бор.

— Хўш, хўш...

— Шу ҳайфсанни сиз олиб турсангиз...

— Ие, мен бор-йўғи боғбон бўлсам, сизлар ишлаб чиқараётган қинғир-қийшиқ пойабзалларингизга менинг қандай алоқам бор?

— Қизишманг, қизишманг, отагинам! Биз учун битта ҳайфсан олсангиз, нима қилпти? Осмон узиллиб ерга тушармиди? Бир ойдан кейин уни яна олиб ташлаймиз, раҳматнома эълон қиламиз, пул мукофоти берамиз.

— Мен сизни тушунолмай қолдим. Истасангиз ҳайфсан, истасангиз муко-

фот берасиз. Бу нима деганингиз? Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарган цех бошлигини нега жазоламайсизлар?

— Бунинг ҳеч иложи йўқ, отахон! Унга аввал ҳам икки марта ҳайфсан берганмиз.

— Бўлмаса навбатчи мастерга бера қолинглар.

— Уни ўзингиз яхши биласиз-ку, отагинам, учига чиққан жанжалкаш, қонунчи. Шундоқ ҳам устимиздан ёзавериб, жон-қолимизга қўймапти.

— Унда ана, бригадирни жазоланглар!

— Биз бу ҳақда ҳам ўйлаб кўрдик... Бундай қарасак, корхонамизда ҳайфсан олманган биронта одам қолмапти. Сиз кекса, кўпни кўрган кишисиз, балогадонилик қилмасангиз бўлмайди, бу сафар.

Соат ота ноилоҳ розилик берди. Уйга келса, мактабда фаррошлик қиладиган кампири Онасултон бир бурчақда тумтайиб ўтирарди. У чолини кўриши билан бидирлай кетди:

— Бугун мактабга текширувчи келди. Синф хоналарини, девордаги расмларини, ўқитувчиларнинг дафтарларини кўздан кечирди. Кетидан дарров мажлис чақирди. Камчиликларни бирма-бир санаб чиқишгач, менга ҳайфсан беришди...

Русчадан **М. ТИЛЛАЕВ** таржимаси.

Шунақаси ҳам бўлади

“ЖАБРАНУВЧИ” БЎЛИБ ЧИҚДИ

Қорақалпоғистон Республикаси Беруний туманида яшовчи, 1971 йилда туғилган Сарсенбай Балқиев (исм-шариф ўзгартирилган) туман ИИБга ариза билан мурожаат қилди. Унинг аризасида кеч соат 20.00 ларда икки номаълум шахс кўчада мени уриб, ёнимдаги 680 минг сўм пулимни тортиб олди, — дейилган. Табиийки, ички ишлар ходимлари бировнинг ҳалол пулига эғалик қилган зўравонларни қидириб топиш учун ишга киришдилар.

Орадан икки кун ўтиб, милициянинг саъй-ҳаракати билан ўғирланган пул топилди. Ўғри ким экан, дерсиз? У аслида йўқ экан: хурмачасидан ортиқроқ ичиб олган Сарсенбай қаттиқ маст ҳолда пулни уйда қолдирганини унутди. Шунча пул йўқолиб кетаверадим, деган ҳаёлда “жабрланувчи” юқоридаги воқеани ўйлаб топган экан.

АРИЛАР... НАРКОБИЗНЕСГА ҚАРШИ

Хориж матбуотида маълум қилинишича, Голландия божхонаси ходимлари яқин кунларда контрабандачи ва наркобизнесчиларга қарши курашда янги воситани си-наб кўришади.

Хўш, бу қандай восита? Маарссенадаги экология институти олимлари портловчи моддалар ва гиёҳвандлик воситаларини излаб топишда арилардан фойдаланиш яхши

самара беришини исботладилар. Маълум бўлишича, ариларнинг ҳид билиш қобилияти итларга нисбатан юқори-роқ экан. Уларни ўргатиш учун ярим йил эмас, бир ой вақт керак бўларкан. Лекин чатоқ томони — арилар бор-йўғи икки ой ҳаёт кечирашади...

ОТАЛИК ҲУҚУКИДАН МАҲРУМ ЭТИЛДИ

38 ёшли америкалик Брайэн Жоунснинг вазни меъёрдан анча ортиқча бўлганлиги сабабли оталик ҳуқуқидан маҳрум этилди.

Буффаю штатида яшовчи, 225 кило тошга эга бўлган бу фуқаро ўрнидан деярли тура олмайди, унинг 9,10 ва 16 ёшли уч ўғли эса кунини ўзлари кўришга мажбур.

Жоунсни оталик ҳуқуқидан маҳрум қилиш бўйича суд бўлиб ўтди. Унга жавобгар ҳам таклиф этилган эди. Аммо у бирорта таксига сизмади. Мебель ташийдиган фургонларнинг ҳайдовчилари эса “полвон”ни манзилга элтишни хоҳлашмади.

Шунга қарамай Жоунснинг фарзандлари ўз оталарига боғланиб қолишган. Улар гиёҳванд оналари оналик ҳуқуқидан маҳрум бўлгандан буён бирга яшаётган эдилар.

Жоунс ўғилларини фарзандликка қайта олиш учун судга мурожаат қилиш тараддудиди.

Қурама

“БОЙВАЧЧА” ЧЎПОНЛАР

Рязань вилоятидаги “Рассвет” жамоа хўжалиги чўпонлари уяли телефон кўтариб юрганини кўрганлар “вой бойваччалар-ей” деса, янглишишади. Аслида хўжалик раиси бойлигидан эмас, чорва молларининг ўғирланишининг олдини олиш мақсадида уларга ана шундай шароит яратиб берган. Эндиликда чорва моллари учун бирор хавф туғилса чўпонлар шу заҳоти милиция ёки хўжалик раисига кўнғироқ қилиб, жиноятнинг олдини оладилар.

Хўжалик раҳбарининг айтишича, чорва молларини ўғирлаб, кейин қидириб юргандан, уяли телефон ҳақини вақтида тўлаб турган афзал.

ТЎНҒИЗГА ЎҚ УЗДИ

ВА...

Вологда вилоятининг шарқий туманларида етиштирилган картошканинг асосий қисмини ёввойи тўнғизлар еб битирмоқда. Кўпгина қишлоқларда ўқотар қуролларнинг йўқлиги, у ерларда асосан катта ёшдаги аёллар яшаш бу муаммони ҳал қилишда қийинчилик туғдирапти.

Яқинда бир бева аёл эридан қолган ов милтигидан картош-каҳўр тўнғизларга қарата ўн марта ўқ узди ва оқибатда ўзи ... уйининг томига қочиб чиқишга маж-бур бўлди.

ГАРОЙИБ “МЕҲМОНХОНА”

Челябинскдаги туманлардан бирининг марказида дайдиб юрган эгасиз мол ва эчкилар учун “меҳмонхона” очилди.

Шуни айтиш жоизки, кейинги пайтда туман қишлоқларида кузги экинларни пайҳон қилиб, дайдиб юрган, автохалокатларга сабабчи бўлаётган уй ҳайвонлари кўпайди. Шу муносабат билан тузилган махсус жамоа қишлоқма-қишлоқ юриб, эгасиз молларни “меҳмонхона”га ҳайдаб олиб келади. Уларнинг эгалари ўн кун ичида “меҳмонхонада яшаш ҳақи”ни тўлаб, молларни олиб кетишмаса, жониворлар гўштга топширилади.

МАШҚЛАР САМАРАСИ

Ҳиндистондаги Базирхат шаҳри аҳолиси ва атайлаб тўпланган оммавий ахборот воситаларининг вакиллари гаройиб ҳодисанинг гувоҳи бўлдилар. 25 ёшли Тапан Дей деган шахс бир вақтнинг ўзида икки қўл ва икки оёғи билан тўрт тилда бинойидек жумлаларни ёзди. Унгача дунёда бирорта одам бундай иқтидорга эга бўлмаган, энг уста “хат-тот” ҳам бир вақтнинг ўзида иккала қўли билан ёза олар экан.

Гулдурос қарсақлардан ажабланган йог бунда ҳеч қандай сир йўқлиги, балки доимий машқлар самараси бўлиб, ўзи келгусида ўқитувчи бўлмоқчилигини айтди.

“Щит и меч”дан олинди.

А. ҲАКИМОВ чизган расмлар.

Сахро-нинг "ери"	Дарё "укаси"	Консерватор эмас	Фиръавилар юртида яшовчи	Лена ирм.	Ини	Нота	Муסיкий асбоб	Хон-тахта	Шикор	Сайёра	Савол	Шўх	
		Келишиб бўлмайдиган								Эркин	Бўш		
Бекор ҳарж				Умуман				Мева			Рухсат олма-дан	Сибир-даги дарё	
Лаҳжа	Бола, ўсмир, ...	Бута			Жейн ... (актёр)					Мини, ... макси			
				Кишини данаксиз, хусайни ...	Маугли дўсти				Шуъла				
Самовий жисм	Синув-чан	Манман-лик		Далилий ...	Шамойил	Ўзма-иш	Ахлат		Вакил	Бало			
Отанинг акиси ёки укаси				Катта ариқ		Мотам		Сетора кўшиғи	Тўти-куш	... сонда		Марказ	
Яромир ... (спорт)	Онда-сонда			Биринчи бор				Қуръони Қаримни бошлан-маси					
		Мурда	Ота-онасиз			Суюнова				Физик олим			
Колум-биядаги тоғ				Илмок				Чит, шойи			Ма... (авто)	Кўрсат-кич	
Куруқ ут	Ини	Эга ...							Ришта	Уни фақат ўзи билан чи-қариш мумкин			
										Ойлик	Почта, телефон Тўғри келмай-диган		
	Уйда боқил-диган	Ҳаво							Ғал-сўз				
	Бадий	Мол овқати	12 ой						Қийин-чилик	Муסיкий ёзув			
	Улоқ-сулоқ	Масҳара-боз		Риёзий	Баҳо	Бўрт-тирувчи сўз				Шим. Амер. давлат	Касални ошкор қиллади	Нотаниш	Зар қаддини билувчи
Ошнинг зсоси	Ҳаракат-лардан бири		Ег				Кутил-маган ҳол	Имко-ният, қулайлик					
			"Ха, эшита-ман"	Товуш	Бузуқ					Талаб			
Элчи	Миллий "брокер"				Молда туёқ, одамда ...		Қадимий ҳинд жини	Меҳнат Фаросат		... секин		Ойнадаги кўриниш	
			Чекка							Уст			
Экин экилади-ган ер	Ҳарбий самолётлар бирикмаси			"Беш кўйил-диган нарс"					Расм атрофи				
			Ем				Ҳарбий кемалар бирик-маси			100 йил			

Уларнинг касби

ШИНГИЛ МАСЛАҲАТЛАР

* Нонни металл идишда сақласангиз, унинг остига ўзига яраша тахта қўйинг. Агар қутича тахтадан ясалган бўлса, яна ҳам яхши: нон анча вақт янгидек, юмшоқ туради.

* Нон сақланадиган қутича ёки идишга кумуш қошиқда бир чимдим туз, бир бўлак қанд ёки олма солиб қўйсангиз, нон тезда моғорламайди.

* Нон сақланадиган идишни вақти-вақти билан сиркада хўлланган латтада артиб, очиқ ҳолда шамоллатинг.

* Нонни ҳеч қачон елим халтачада сақламанг, тез бузилиб, моғорлайди.

* Тўй-ҳашам, бирор йиғин қилсангиз бурда нон тўпланиб қолиши табиий. Уларни мол-қўйга беришга шошилманг. Тоza жойда, устига дока ёпиб, қотирилган нон суюқ овқат билан ёйишли бўлади. Ёки ундан толқон қилиш мумкин.

O'n bitta farqni toping

СУЛОЛА ДАВОМ ЭТАДИ...

Кўкон шаҳар ИИБ ХООБ профилактика катта инспектори, милиция капитани У. ИСОҚОВ фаолиятига бир назар

засини очиб, ўғирлик содир этгани маълум бўлди. Улар ўғирлаб, сотувга топширган 80 минг сўмликдан зиёд гилам, кийим-кечак ва матолар дехқон бозоридаги ёймачилар растасидан топилиб, далилий ашё сифатида олинди.

Бу гуруҳнинг аввалроқ Чархий кўчасида содир этган ўғирлик жинояти ҳам аниқланди. Ушбу ҳолатлар юзасидан жиноят ишлари кўзгатилади.

... Шу мавзенинг 93-уйидаги хонадонларнинг биридан кундузи хориж видеомагнитофони ўғирланди. Кечга томон ушбу ҳолат юзасидан мазкур ҳудудда яшовчи Бахтиёр гумонланиб, сўроқ қилинди.

Милиция ходимларида унинг қўлини боғлаб олгани шубҳа туғдиргани. Негаки, ўғирлик балкон деразаси ойнасини синдириш йўли билан амалга оширилган эди-да. Сўраб-суриштирилганда, Бахтиёрнинг ўша уй олдида юрганлиги гувоҳлар ёрдамида исботланди. Умарилган видеомагнитофон эса ўғирлик содир этилган уй ертўласидан топилди...

... А. Т. Хўқандий мавзесида яшовчи бир киши 100-уй олдида кечки пайт соат 21 ларда шу ерда "Тико" автомобили ўриндиғи остидан 16 минг сўм пул ва автомобиль эҳтиёт қисмлари ўғирлаб кетилганини маълум қилди.

Милиция ходимлари маҳалла посбонлари билан биргаликда суриштирув ишларини бошлади. Шу атрофдаги уйлардан бирида яшовчи Вадим гумон билан ушланганда, унинг чўнтағидан металл сих ва машина эшигини очишда фойдаланган экан. Вадимнинг уйдан ўғирланган эҳтиёт қисмлар топилди. Шундан сўнг унинг ҳамтовоғи Радик аниқланиб, мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши кўзгатилади...

Биз ҳикоя қилаётган воқеалар Кўкон шаҳар ИИБ ХООБ профилактика катта инспектори, милиция капитани Умаржон Исоқов фаолиятидан айрим лавҳалардир.

— Милиция капитани Умаржон Исоқов шаҳарнинг энг гавжум ҳудудларидан бирида хизмат қилади,

— дейди Кўкон шаҳар ИИБ ХООБ бошлиғи, милиция капитани Содикжон Дадабоев. — Шунга қарамай, Умаржоннинг саъй-ҳаракатлари туфайли жиноятчилик нисбатан камайди, ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш борасида ижобий натижаларга эришиляпти.

Раҳбарнинг бундай баҳосидан сўнг милиция капитани Умаржон Исоқов фаолияти билан яқиндан танишдик.

— Милиция — ҳуқуқ-тартибот ҳимоячиси, эл-юрт осойишталиги посбонидир, — дейди у. — Тоғам, истеъфодаги милиция майори Муҳиддинжон Мамажонов узоқ йиллар ҳудуд нозир бўлиб ишлаб, нафақага чиққанлар. Тоғамнинг касбига, бу соҳага ёшлигимдан ҳавас қилардим...

У. Исоқов 1984 йилда Фарғона вилояти Ўзбекистон туманидаги 12-мактабни тамомлаб, дастлаб давлат хўжалигида спорт йўриқчиси бўлиб ишлади. Сўнг ҳарбий хизматда бўлди. 1989 йилдан милиция ўрта мактабда таҳсил олди. Ўқини муваффақиятли тамомлагач, 1992 йилда Учкўприк тумани ИИБда, 1993 йилдан Кўкон шаҳар ИИБда ҳудуд нозир, 2001 йил март ойдан профилактика

катта инспектори бўлиб ишлаб келмоқда. Унга қандай лавозим топширилмасин, ўз вазифасини сидқиқидилдан бажаришга ҳаракат қилади.

У. Исоқов устозлари — милиция капитани Хусанжон Тожибоев, истеъфодаги милиция майорлари Баҳодир Абзалов, Шухрат Исоқовлардан беҳад миннатдор. Ўз навбатида ўтган йиллар давомида ундан милиция катта лейтенантлари Мирзохид Маҳмудов, Улугбек Шералиев, милиция лейтенанти Акмал Мўйдиновлар сабоқ олдилар.

Профилактика соҳаси ходимларининг фаолияти ҳар жиҳатдан кенг қамровли ва мураккаб. Ҳуқуқ-тартибот масалаларида маҳалла фаоллари ва кенг жамоатчилик билан тез-тез суҳбатлар, учрашувлар ўтказиб турилади. Ҳудудда рўй берган ҳар бир воқеа атрофида ўрганилиб, таҳлил этилади. Милиция таянч пунктида маҳалла посбонларининг мунтазам навбатчилиги ташкил қилинган.

Мамлакатимизда барпо этилаётган инсонпарвар, ҳуқуқий демократик давлат, фуқаролик жамиятининг мақсад-моҳиятларидан бири ноҳўя йўлга кириб қолган кишиларни жазолашгина эмас, уларни тарбиялаш, тўғри йўлга солиш ҳамдир. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил август ойидаги

Амнистия тўғрисидаги Фармонида биноан, жазони ижро этиш муассасаларидан қайтган кишиларга кўнума маркази орқали ёрдам берилди. Уларга мураббийлар тайинланди, шулардан 8 нафари шаҳар меҳнат бўлими орқали ишга жойлаштирилди, 6 нафари фойдали меҳнатга жалб этилди.

Милиция капитани У. Исоқов раҳбарлигидаги профилактика инспекторларининг саъй-ҳаракати билан 2001 йилда ҳудудда жиноятлар 30-35 фоизга камайди. Фуқаролардан тушаётган ариза ва шикоятлар ўз ўрнида ва тез ҳал этилаётганлиги туфайли аризалар 50-55 фоизга камайди. Албатта, бунда профилактика инспекторлари билан бир қаторда 47-“Райхон” маҳалласи оқсоқоли Мўминжон Абдуллаев, маҳалла посбонлари сардорлари Умиджон Қодиров, Абдурахмон Эргашев, маҳалла посбони Равшанжон Қосимов, фаоллар Рашид Аксенов, Турғуной Холматоваларнинг ҳиссаси катта.

Милиция капитани У. Исоқов хонадонда уч ўғил тарбияланмоқда. Нозимжон ва Шукруллолар келажакда милиционер бўлишмоқчи. Ҳа, ўз ишига сидқиқидилдан ёндошиб, эл-юрт олқишига сазовор бўлаётган осойишталик посбонлари сулоласи давом этади...

А. ИСОМИДИНОВ.

ЎЗ ИШINI ПУХТА БИЛАДИ

Ўзига бириктирилган ҳудуднинг том маънодаги посбони бўлиш профилактика инспекторининг бир кунлик иш фаолияти билан яқиндан танишиш мақсадида Наманган вилояти Косонсой туманидаги “Тергачи” кишлоқ фуқаролар йиғини биносига жойлашган милиция таянч пунктига йўл олдик.

— Кишлоғимиз кўшни Қирғизистонга яқин бўлгани учун адашиб келиб қолган ёш болалар кўпроқ учраяпти, — дейди профилактика инспектори, милиция капитани Ботиржон Саломов кичик қаравотлар, ўйинчоқлар, шахмат-шашка кўйилган мўъжаз хонани кўздан кечираётганимизда. — Шунинг учун то уларнинг яқинлари топилгунча бирга бўлишимизга тўғри келади.

— Бугунги режангиз қандай? — сўраймиз ундан.

— Ҳамид Олимжон кўчасидаги паспортнинг муддати тугагани учун огоҳлантирилган уч фуқаро, паспорт олиш ёшига етган икки ўсмир ва жазони ижро этиш муассасасидан қайтган бир фуқарони ишга жойлаштириш масаласини кўриб чиқишим керак, — деди Ботиржон. — Куннинг иккинчи ярмида туман ИИБ бошлиғи жазони ижро этиш жойларидан қайтган шахслар билан ишлаш бўйича кичик йиғилиш ўтказди.

Профилактика инспектори билан кўзланган манзил томон йўл олдик.

— Кишлоғимизда ўн беш мингга яқин аҳоли яшайди. Унда деярли олтита маҳалла, 2 та ўрта ва 1 та спорт мактаби, шифохона, тикув фабрикаси, 3 та ширкат хўжалиги ва бошқа муассасалар бор, — деди йўл-йўлакка Б. Саломов. — Илгари ҳудудга бир ўзим хизмат кўрсатардим. Эндиликда милиция ходимлари А. Ибрагимов, А. Султонов ва Ҳ. Қурбоновлар яқиндан ёрдам беришяпти.

Файзли хонадонлардан бирига яқинлашдик. Дарвозани очган онахон — Маҳмуда опа Каримова бизни қадрдонлардек кутиб олиб, ичкарига таклиф қилди.

Бир оздан сўнг яп-янги паспортни кўтариб чиқади.

— Мана, айланай. Яхшиям ушанда текшириб, “муддати ўтибди”, дегандингиз. Баҳонада янгилаб олдим, — деди у. Онахон билан хайрлашиб, йўлда давом этдик.

— Ўзим Сойбўйи, Тергачи, Бог маҳаллаларини назорат қиламан, — гапини давом эттиради Б. Саломов. — Айни пайтда кишлоқ бўйича етмиш нафардан ортиқ фуқаро профилактик

ҳисобда туради. Шулардан ўн нафари нотинч ҳисобланган оила соҳиблари, қолгани амнистия туфайли жазони ўташ муассасасидан қайтганлар ва бошқалар. Улар билан мунтазам профилактик ишлар олиб борамиз. Бу борада кишлоқ фуқаролар йиғини раиси, фаоллари, хотин-қизлар кенгаши, маҳалла посбонлари катта ёрдам беришяпти.

Биз яқинлашган дарвоза олдида турган йигит жазони ўтаб қайтган Ш. Каримов экан. Ҳамроҳим у билан илиқ сўрашгач, кичик қорхоналардан бирида иш борлиги, қорхона раҳбари уни ишга олишга рози эканлигини айтиб, нималарнидир ёзиб берди.

Шу тариқа кўзланган бошқа ишларни битириб, милиция таянч пунктига қайтдик.

— “Тергачи” аҳолисиданнинг хушёрлиги боис қатор вилоятлар, шунингдек, Поп туманида жиноятга қўл урган гуруҳни қўлга олдик, — дейди Б. Саломов. — Бунда фуқароларнинг ҳиссаси катта бўлди. Ҳамкорлик бор жойда иш унумли бўлаверар экан.

Шу куни таянч пунктида ўтказилган йиғилишда анча қимматли фикрлар билдирилди. Профилактика инспектори томонидан амалга оширилаётган ишлардан кўнглимиз тўлиб хайрлашдик...

Ш. ХУДОЙБЕРДИЕВА.

Абдурахимдаги милицияга бўлган ҳавас мактабда ўқиб юрган чоғидаёқ уйғонган эди. Мактабни тамомлаб, армия хизматида чақирилди. 1996 йили милицияга ишга кирди. Бу пайтда у ҳали ёш, айна йигитликнинг бақувват палласига кирган эди. Милицияда хизмат қилишни ёшлиқдан дилига туғиб қўйган Абдурахим дастлабки синов-топшириқлардан муваффақиятли ўтиб, эл-юрт осойишталигини сақлаш йўлида бутун куч ва маҳоратини ишга солиди.

Абдурахимдаги қасамдига содиқлик, доим олдинги сафда бўлишга интилиш, фидойилик раҳбарият эътиборидан четда қолмади. 1999 йили уни вилоят ИИБ жанговар ҳаракатдаги бўлинмага ўтказишди. Чаққон ва эпчиллиги, тиришқоқлиги билан хизматдошлари орасида катта ҳурмат қозонган Абдурахим ҳар қандай жанговар топшириқларни бажаришга доимо тайёр эди.

Кутилмаганда Избоскан тумани Пойтуғ шаҳридаги уйларнинг бирига яширинган бир тўда ғаламисларни қўлга олиш тўғрисида

“Жасорат” медали соҳиблари

КЎШТЕПАЛИК ҚАҲРАМОН

Абдурахимнинг болалик йиллари Олтинкўл туманининг Кўштепа кишлоғида ўтган. Отаси Муҳаммадали ака, онаси Юлдузхон аяларнинг касблари ўқитувчилик бўлгани боис оиладаги фарзандлар тарбиясига эътибор катта эди. Шу сабабдан бўлса керак оиланинг барча фарзандлари одобли, билимли, ҳар бир ишга садоқатли бўлиб улғайишди.

кўрсатма берилди. Зудлик билан қуролли тўдаларни зарарсизлантириш учун жанговар тезкор гуруҳ юборилди. Гуруҳ орасида милиция сержанти Абдурахим Абдуқаҳоров ҳам бор эди.

— Душманни қўлга олиш қийин кечди, — деб хотирлайди Абдурахим. — Туни билан улар яширинган уйни назорат қилиб турдик. Саҳарга яқин қаттиқ отишмалардан сўнг биз уларга қуролларни ташлаб таслим бўлишларини талаб қилдик. Лекин бу талабга рози бўлмай қаршилик кўрсатишни давом эттиришди. Орада қаттиқ отишма бошланди. Шерикларимни душманлар яширинган уйга киришлари учун шароит яратиш мақсадида уларни душман ўқидан пана қилиб турганимда оёғимга ўткир учли жисмнинг санчилганини сездим. Лекин, парво қилмай жанговар топшириқни бажаришни давом эттиравердим. Бир оздан сўнг ҳолсизлана бошладим. Кейин билсам, душман ўқи оёғимга қадалган экан. Бироқ ота-

онамнинг дуоларими ёки Яратганининг ўзи сақладими жароҳатим тезда битиб яна хизматга қайтдим.

Кўринишидан камтар, босиқлик ва вазминлик, юриш-туришидан билиниб турган Абдурахим бугун яна сафда. Оилада ота-онаси, сеvimли ёри, ширинданшакар икки фарзанди ҳар куни уни яхши ният билан хизматга кузатиб қўйишади.

— Абдурахимнинг одоби, Ватанини жон-дилидан севиши, хизматдан бирор марта ҳам бўйин товламаслиги барчага ўрнак бўлса арзийди, — дейди бўлинма бошлиғи, милиция майори А. Эргашев. — У билан фахрланамиз.

Ҳамон ўз тенгқурлари билан халқимиз тинчлиги ва осойишталигини таъминлашга муносиб ҳисса қўшаётган милиция сержанти Абдурахим Абдуқаҳоров Мустақилликнинг 10 йиллик байрами арафасида “Жасорат” медали билан мукофотланди.

А. БУЗРУКОВ,
Андижон вилояти.

ҚОТИЛЛИККА УНДАГАН КЕЛИШУВ

Хайиткул кўшниси икки қўлида тўла халта кўтариб келаётганини кўриб, гаши келди.

— Топганини уйига ташийди, — деди энсаси қотиб.

— Болам-чақам дейдида, сизга ўхшаб, кўча-кўйда ичиб, уйга қуп-қуруқ келсинми? — деди ёнида турган хотини.

— Чакагингни очиб юбордимми, энди эрталаб-гача тинмассан, — деди гижиниб Хайиткул.

У энди уйга кириб кетмоқчи эди, узокдан Ўрозбой кўриниб қолди.

— Ана, офтобда қатиқ ялашган дўстингиз келяпти, — дея хотини уйга йўналди.

Хайиткул Ўрозбой билан кўпдан бери таниш. Бир неча марта иккови шерикчилик қилиб пул топишнинг турли йўлларига кириб кўришди. Лекин омаллари келмади. Аниқроғи, топганларини ичиб, қимор ўйнаб совуришди.

— Бозорда машина эҳтиёт қисмлари пул бўлиб қолди, — деди Ўрозбой эшик олдида дўсти билан суҳбатлашаркан.

— Арзон эҳтиёт қисмларни қаердан оламиз, — деди Хайиткул.

— Самарқандга борайлик, танишим бор, ёрдам беради, — деди ишонч билан Ўрозбой.

Эртасига эрталаб иккови Самарқандга боришди. Ўрозбой танишини тополмади. Хайиткул дўстидан ранжиган бўлиб:

— Бекорга пул сарфлаб келдик, энди кетишга ҳеч вақомиз қолмади, — дея тўнғилади.

— Иложини топамиз, юр аввал бир оз қизишиб олайлик, — деди Ўрозбой.

Иккови юз граммдан ютиб олиб, киракаш машиналар турадиган жойга келишди.

— Ука, Бахмалга юрасизми? — сўради Ўрозбой дадиллик билан.

— Пулига келишсак бўлди, ана тойча гижинглаб турибди, — деди Собир исмли хайдовчи, қўлидаги калитни ўйнаб.

Бир оз тортишиб, бир тўхтамага келишгандан кейин Хайиткул ва Ўрозбой машинага ўтиришди. “Жигули” физиллаб юриб, Бахмал туманига кириб келди. Қир-

лар бошлангандан кейин келишув бўйича Хайиткул зарурат юзасидан машинани чеккароқда тўхтатишни илтимос қилди. Машина тўхтаб, Хайиткул эшикдан чиқиши билан орқада ўтирган Ўрозбой ёнидан бир қулоч чамаси сим олиб, хайдовчининг бўйнига солди ва бўға бошлади. Бу ҳолатни кутмаган хайдовчи қаршилик кўрсатишга уриниб, қўли билан симни тортқилайди. Бу пайтда машинани айланб ўтган Хайиткул хайдовчи томондаги эшикни очиб, унинг биқинига пичоқ санчди. Ваҳшийлик қурбони бўлган хайдовчини сал наридаги чуқурликка ташлаб, машинани хайдаб кетдилар.

— Автомашинани қисмларга бўлиб, сотишни мўлжаллаган бу шахслар, уни Сангзор дарёсининг бўйига, буталар орасига яшириб қўядилар, — деди Жиззах вилояти ИИБ ЖК ва ТҚҚБ бўлим бошлиғи, милиция подполковниги Улугбек Каримов. — Мурдани яширилган чуқур ва машинани шу ерда мол боқиб юрган болалар кўриб қолиб, профилактика инспектори-

га хабар беришган. Машинани ҳеч қандай шикастсиз бус-бутун топдик. Лекин қотилликни амалга оширганларни аниқлаш осон кечмади. Роса икки йил деганда уларнинг дарагини эшитиб қолдик.

...Машинани яшириб, эртасига уни қисмларга бўлиш учун келаётган Хайиткул ва Ўрозбой йўл бўйида турган милиция автомашинасини кўриши билан иккисининг ҳам қапа-лаги учиб кетди.

— Ўроз, ҳеч ким сезмасдан жўнаб қолайлик, йўқса иш чатоқ бўладиганга ўхшайди, — деди Хайиткул.

— Нафасинг бунча совуқ, кеча ҳеч ким кўрмаган бўлсин ишқилиб.

Икковлон илдам юриб, катта йўлга чиқиб, йўловчи машинада Ўснат томонга кетишди.

— Энди бу ерда қолишимиз хавфли, — деди Ўрозбой эртасига Хайиткулнига келиб. — Тошкентга кетамиз. Катта шаҳарда бизни ким таниб ўтирибди.

Хайиткулнинг тўсатдан пойтахтга бормоқчи бўлган хотинини ажаблантирди.

— Шу ерда бир ишнинг

бошини ушламадингиз, шундай шахри азимда итнинг кейинги оёғи бўлиб юрманг тагин, — деди кино билан.

— Кўрасан, жарақ-жарақ пул топиб, кўзингни ўйна-таман, — деди Хайиткул оғзининг таноби қочиб...

— Самарқандлик киракаш хайдовчилардан айнан ўша кун Собирнинг машинасига ўтирган йигитларнинг кўринишини суриштирдик, — деди У. Каримов.

— Уларнинг таърифи бўйича компьютерда ишланган суратни кўрсатдик. Гувоҳлар сурат ўхшаш эканлигини айтишгандан кейин қидирув бошланди. Улардан бири Тошкентда бозорда аравакашлик қилиб юрган экан, ушлаб келдик.

Ўзининг гараз ниятини амалга ошириш, бировнинг молига эга бўлиш учун қилинган ваҳшийлик туфайли бир гуноҳсиз йигит қурбон бўлди. Ҳар кунни далам келдилар, дея йўлга пешвоз чиқадиган фарзандларнинг жовдираб турган кўзларини, мунгли чехраларини тасаввур қилиб кўринг, юрагингиз пора-пора бўлади. Йигитнинг ота-онаси, умр йўлдошининг оҳига ким чидайди? Қотиллар жазосини олади. Лекин, бу ўқсик қалбларга малҳам бўлолмайди.

— Шу ерда бир ишнинг

ҚИДИРИЛМОҚДА

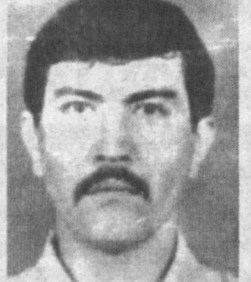
Фориш тумани ИИБ томонидан Раҳимжон Имомназарович ЭРГАШЕВ жиноят содир этиб, терговдан қочиб юргани учун қидирилмоқда. 1974 йилда туғилган. Фориш тумани Ўртақишлоқ қишлоғида яшаган.

Алоҳида белгилари: чап қўли туғма калта ва яхши ҳаракатланмайди. Қора кўзойнақ тақиб, соқол-мўйлов қўйиб юриши мумкин.

Бахмал тумани ИИБ томонидан Хўжамберди Жўрабекович ПРИМКУЛОВ жиноят содир этиб, терговдан қочиб юрганлиги учун қидирилмоқда. 1976 йилда туғилган. Бахмал тумани Жарбулоқ қишлоғида яшаган.

Белгилари: бўйи 175-180 см, ўртача гавдали, сочи, кўзлари, қошлари қора.

Сирдарё тумани ИИБ томонидан Олимжон Махаматжонович ҚОРАБОВ жиноят содир этиб, терговдан яшириниб юргани учун қидирилмоқда. 1960 йилда туғилган. Сирдарё туманида яшаган.

Белгилари: ўрта бўйли, сочи, кўзлари, қошлари қора, юзи чўзиқроқ, қулоқлари ёпишган, мўйлов қўйган.

Қарши шаҳар ИИБ томонидан жиноят содир этиб, терговдан яшириниб юрган кўйидаги шахслар қидирилмоқда.

Собит Эломович СОЙБНАЗАРОВ. 1972 йилда туғилган. Фўзор тумани Шерали қишлоғида яшаган.

Белгилари: бўйи 170-175 см., қотмадан келган, сочи, қошлари, кўзлари қора, мўйлов қўйган.

Ўткир Эломович СОЙБНАЗАРОВ. 1964 йилда туғилган. Фўзор тумани Шерали қишлоғида яшаган.

Белгилари: бўйи 170-172 см, тўладан келган, сочи, қошлари, кўзлари қора, қисикроқ, мўйлов қўйган.

Миржалил Тельманович АБУЛЛАЕВ. 1962 йилда туғилган. Тошкент шаҳар Кўйлик даҳаси 57-уй, 97-хонадонда яшаган.

Белгилари: бўйи 165-170 см, кўзлари ва қошлари қора, мўйлов қўйган, тепакал.

Юқорида номлари зикр этилган шахсларни кўрган ёки қаердалигини билганлардан яқин орадаги милиция бўлимига хабар беришларини сўраймиз.

“НУФУЗЛИ” ЎҒИРЛИК

Ўтган йилнинг ёзида Тошкентта савдо ишлари юзасидан келган россиялик бир тadbиркор аёл “Интерконтиненталь” меҳмонхонасига жойлашди. Шу кунлик керакли одамлар билан боғланиб, меҳмонхонадаги офисда учрашишга келишди. Учрашув 11 июнь кун соат 12.00га белгиланди. Офисдаги мулоқот бир соатларга яқин давом этди. Шундан сўнг аёл хонасига чиқиб кимдир “Нокия” русумли иккита уяли телефон аппаратини ўмариб кетганини билди.

У дарҳол ўғирлик бўйича меҳмонхона маъмуриятига мурожаат этди. Бу шу кун меҳмонхонада яшовчилардан тушган иккинчи ариза эди. Бундан олдин 617-хонада истиқомат қилаётган француз аёл ҳам “Эриксон” тоифасидаги уяли телефони гоийб бўлганини маълум қилганди. Маъмурият рўй берган воқеа хусусида Юнусобод тумани ИИБга хабар берди.

Воқеа жойига етиб келган милиция ходимлари ўғирлик ҳолатини ўрганиб чиқишди. Хоналарга бир хил — калит танлаш орқали кирилган эди. Тезкор ходимлар ҳам, терговчилар ҳам, экс-

пертлар ҳам жиноятда меҳмонхона хизматчиларидан бирортаси иштирок этган, деган хулосага келишди. Ушбу ўғирлик бўйича жиноят иши кўзгатилади.

Суриштирув пайтида гумондорлар доираси икки киши қолгунга қадар тора-йиб бораверди. Улар меҳмонхонага электрон асбоблар мутахассиси сифатида ишга қабул қилинган эди. Бино эшигидаги қулфдан тортиб теле ва видеотехникага электроникадан иборат. Буларни ана шу икки муҳандис назорат қиларди.

П. Вадим ва О. Сергей деярли тенгдош. Вадим шеригидан бир оз кичикроқ бўлиб, Юнусобод даҳасида яшар, уйланмаган эди. Юқоридаги воқеа содир бўлишидан олдин, қишда иш жойида меҳмонхона хоналаридан бирининг электрон кодли қулфини сошлаб ўтирарди. Сошлаб бўлгач жойига қўйдю, пайт пойлаб ўша куннинг ўзида ўғирлади ва кийимлари орасига

яшириб, ташқарига олиб чиқди. Уйига келиб, уни хонадонга кираверишдаги эшикка ўрнатиб қўйди.

Май ойининг охирида “Интерконтиненталь” меҳмонхонаси олдида худди ўзига ўхшаш муҳандис-электрончи О. Сергейни учратиш қолди. У калит танлаш йўли билан меҳмонхонадаги хоналардан бирига кириб, “Панасоник” уяли телефонини ўмарганини айтиб қолди. Вадим ундан аппаратни олиб сотиш мақсадида уйига олиб бориб қўйди.

Француз аёл ва россиялик тadbиркорнинг хонасидаги уяли телефонларни икковлон олдиндан тил бириктириб ўғирлашди. Эшикларни аввал тайёрлаб қўйилган калит билан очишди. Француз аёли яшайдиган хонадан уяли телефондан ташқари зарядловчи восита ва 30 АҚШ долларини ҳам гумдон қилдилар. Россиялик аёлнинг хонасидаги ўғирлик эса у йўқлигида пухта режалаштирилган эди.

Тезкор тadbирлар ва тергов ҳаракатлари туфайли орадан икки кун ўтмай барча ўмарилган нарсалар — уяли телефонлар, қулф ва бошқа буюмлар топилди ҳамда мусодара қилинди.

Туман ИИБ терговчиси А. Попов олиб борган тергов ишлари бир ой ичида ниҳоясига етказилди. Судда айбланувчилардан фақат С. Вадим иштирок этди. Шериги эса жуфтакни ростлаб қолган эди. Аммо у қачонгача яшириниб юриши мумкин?

Суд ҳайъати айбдор ўғирланган буюмларни қайтаргани ва етказилган моддий зарарни қоплаганини эътиборга олиб шунга яраша жазо белгиледи.

К. ЛЕОНИДОВ.

Найранг

САНДИҚНИ БЕҲУДА ОЧМАНГ, БУВИЛАР!

Ўтган йил август ойида Пушкин кўчасида яшовчи Алла исмли нафақадор аёлнинг хонадони олдида дипломат кўтарган киши пайдо бўлди.

— Менинг исм-шарифим Сергей Петрович, Тошкентдан келдим, — таништирди у ўзини ширинсуханлик билан. — Ҳозир коллекция тўплайман. Сизда қадимий бутлар бор, деб эшитдим. Кўрсам бўладими?

— Нега бўлмас экан, қани ичкарига марҳамат.

Сергей уйга кирар экан аёл олиб чиққан, босма усулда тайёрланган бир нечта бутни шунчаки кўриб чиқди.

— Бошқа йўқми? — сўради у.

— Бор, аммо онамдан қолган ёдгорлик бўлгани учун жуда азиз. Сандиқда сақлайман.

— Ҳеч бўлмаса бир нигоҳ ташлай, — эҳтиросдан ютиниб деди “коллекция тўпловчи”.

Аёл сандиқдаги бутни унга кўрсатган эди, жуда маъқул бўлди.

— Менга сотинг бувижон, бунга яхшигина ҳақ тўлашадди, — таклиф қилди фирибгар.

— Йўқ болам, бўлмайди, — қаршилик кўрсатди аёл.

— Уни 300 долларга пуллаш мумкин, рози бўлақолинг.

Бунча пул шўрлик кампирнинг тушига ҳам кирмаган эди. Шу боис болалари, невараларига қанча совға-саломлар олиши, қолганини “қора кун”га сақлаб қўйишини ўйлаб, таклифга кўнди.

— Гап бундай бувижон. Буюмни сотиб олувчи мен

эмас, у Тошкентда. Сиздан бутни олиб, ўрнига манави тилла узукни гаровга қолдираман, — у шундай дея бармоғидаги сариқ металлдан ясалган катта узукни ечиб Алла Павловнага узатди. — Бир неча кундан сўнг пулни келтирганимда бунга қайтариб берасиз. Эҳтимол танишларингизда ҳам бутлар бордир?

Аёл ўйланиб қолди. “Кўринишидан ўғлимга ўхшаб кетар экан. Кийиниши, феъл-атвори жойида. Алдамаса керак. Ахир тилла узугини қолдириб кетаяптику. Йўқ, алдамайди”.

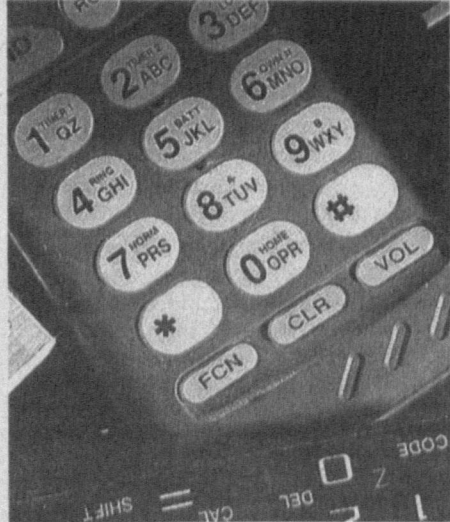
— Зинаидада ҳам бутлар бор эди, қани юр-чи болам, бирга борамиз, — деди солда аёл фирибгарнинг олдида тушиб йўл кўрсатар экан.

Зинаиданинг уйидаги салмоқли кумуш крест “қадимий ёдгорликлар билимдонни”га маъқул бўлди. Бу буюмга 250 АҚШ доллар тўлашга ваъда бериб, сариқ металлдан ясалган занжирни гаровга қолдирди. Шундан сўнг кесалар билан хайрухушлашиб, Тошкентга жўнаб кетди.

Орадан бир неча ой вақт ўтди. Шубҳаланган аёллар гаровга қолдирилган буюмларни текширтиришганда улар тилладан тайёрланмагани ойдинлашди. Соддаликлари панд берганини аниқлаб, дарҳол милицияга арз қилдилар.

Фирибгар шу йил январь ойида, навбатдаги найрангини қўллаётган пайтда ушланди. Энди у қилмиши учун одил суд олдида жавоб беришига тўғри келади.

Б. КЛЕЙМАН,
Анджон шахри.

ИШКАЛИ ЧИҚҚАН БОСҚИНЧИЛАР

Самарқанд шаҳрида яшовчи, шахсий автомашинасида киракашлик қилаётган Сайёд Рустамов ҳар кунгидай темир йўл шоҳбекатига бориб, йўловчи кутди. Шу кун бахтга қарши Тошкент вилояти Ўртачирчиқ тумани “Янги турмуш” жамоа хўжалигида яшовчи 17 ёшли Шерзод Йўлдошев шум ниятини амалга ошириш учун пайт пойларди. У.С. Рустамовнинг машинасига яқинлашиб, Жиззах шаҳрига олиб бориб қўйсангиз

“Нексия” шаҳардан Жиззах тумани худудига ўтганда Шерзод ёнидан пичоқ чиқариб, ҳайдовчининг бўйин қисмига зарба беришга уринди.

15 минг сўм берман, деб мурожаат қилди. Ҳайдовчи кўнрақ, автомашинанинг орқа ўриндиғига ўтириб олди. Улар Жиззах шаҳри автобекатига етиб келишганда Шерзод “уйимга олиб бориб қўйинг, пулни уйдан олиб чиқиб берман”, деб ҳайдовчидан машинани катта йўл томонга ҳайдашни буюрди. “Нексия” шаҳардан Жиззах тумани худудига ўтганда Шерзод ёнидан пичоқ чиқариб, ҳайдовчининг бўйин қисмига зарба бе-

ришга уринди. Ҳайдовчи жон ҳолатда пичоқнинг учидан ушлаб, уни тортиб олди. Босқинчи ҳайдовчига кучи етмаслигини сезиб, жуфтакни ростлади. С. Рустамовнинг бўйнидаги жароҳатдан қон оқишига қарамай, ўзини йўқотмасдан шаҳардаги ИПХ масканига келиб, босқинчилик ҳақида хабар берди.

Зудлик билан барча милиция идораларига тезкор хабар тарқатилиб, жиноятчини ушлаш чоралари кўрилди. Жиззах тумани ИИБ ходимлари ҳам худудларида яширинган жиноятчини қидириб топишга киришдилар.

Жиноят тўғрисидаги хабарни рация орқали хизмат автомашинасида эшитган туман ИИБ бошлиғи, милиция полковниги А. Саримсоқов вазиятни тўғри англади-да, ҳайдовчи милиционерга рул-

ни катта йўлга буришни буюрди. Йўл-йўлакай афрофни кузатиб кетишни айтишни унутмади. Милицияда суяги қотган бошлиқ бир нарсани сезгандай эди. Улар қоронғида йўл бўйлаб пиёда ёлғиз кетаётган кимсани тўхтатишди. Ташқи белгилари, устидаси қон доғлари унинг гумондор шахс эканлигидан далолат берарди. Бошлиқ йўловчини ушлаб, автомашинага ўтказди. Дастлабки суриштирувда унинг ким эканлиги маълум бўлди. Жиноят қисқа вақт ичида фош этилди. Терговда Ш. Йўлдошев “мен ҳайдовчини ўлдириб, “Нексия”ни олиб кетмоқчи эдим”, деб айбини тан олди.

Даврон хушига келганда йўл ёқасида чалқанча ётарди. Оғзи ва жағидан олган жароҳат, бошидаги оғриқдан инграниб, ўрнидан турди. Бу воқеа шу йил 6 январь кун ярим тунда Пахтакор тумани худудидан содир бўлган эди. Туман ИИБ навбатчилик қисмидан “Тутиш” тадбири

тўғрисида хабар келиб тушди. Тезкор тергов гуруҳи томонидан икки кун ўтгач, ўзганинг мулкани босқинчилик йўли билан эгаллаб олиш мақсадида содир этилган жиноят фош этилди. Жиноят тафсилоти қуйидагича эди:

Зомин туманида яшовчи Жаҳонгир Турдиев ва Фарҳод Мавлонбердиевлар фарз ниятда Жиззах шаҳрига келишди. Дастлаб шаҳардаги “Еттинчи иқлим” қаҳвахонасида кайфичоғлик қилишди, ширин суҳбат қуришди. Вақт алламаҳал бўлгач, автобекатга боришди. Айла-ниб юриб “Нексия” русумли автомашинани кўз

остиларига олишди. Ҳайдовчи Даврон Урдиев билан 11 минг сўм йўлқира ҳақида Гулистон шаҳрига элтиб қўйишига келишадилар. Ҳайдовчи уларнинг нияти бузуқлигини қаердан ҳам билсин! Пахтакор тумани худудидан йўловчилар ҳайдовчидан машинани бир дақиқага зарурат учун тўхта-тишни сўрашди. Ҳайдовчи

автомашинани тўхтатгач, Жаҳонгир кўйнидан чил-вир чиқариб унинг бўйнига ташлайди. Лекин ҳайдовчи буни сезиб қолиб, ўриндиқни пасайтирувчи мосламани босишга ва ҳалқага кўрсаткич бармоғини тикиб олишга улгурди. Кейин кутулиб чиқишга ҳаракат қилади. Бундан саросимага тушган Фарҳод шиша билан унинг бошига уради. Ҳайдовчи хушидан кетгач, босқинчилар ташқарига чиқариб ташлайдилар. “Нексия”ни эгаллаб қочиб кетишди.

Эртасига жиноят-қидирув ва терроризмга қарши кураш хизмати ходимлари тезкор суриштирув ишларини олиб бориб, тунги талончиларнинг шахсини аниқлашди. Бу вақтда босқинчилар жинойи мақсадларини тўлиқ амалга

Даврон хушига келганда йўл ёқасида чалқанча ётарди. Оғзи ва жағидан олган жароҳат, бошидаги оғриқдан инграниб, ўрнидан турди.

оширолмаё сарсон эдилар. Муқаддам контрабанда билан шуғулланган Ж. Турдиев қўлга олинган ва судланган. Аввалги “тажрибаси”дан фойдаланиб, ҳамтовоғи билан

“Нексия”ни айланма йўллар орқали Тожикистоннинг Қоронғи қишлоғида яшовчи танишларига олиб боришди. Мўлжалланган нархга сотолмай ярим тунда ортга қайтишди. Қилмишлари ошкор бўлмаслиги учун автомашинани Жиззах тумани Ровот қишлоғига яқин бўлган йўлга ташлаб, ўзлари турли тамонга ажраб кетишди. Жаҳонгир Зоминга қайтиб келиб, отасини милиция ходимлари билан кетганлигини билди. Ишларининг ишкали чиққанлиги аниқ эди. Шу боис кийимларини йиғиштириб, қочиб кетиш учун кўчага чиқмоқчи бўлганда, уч нафар тезкор ходимга дуч келди.

Ушбу жиноятни фош қилишда Ш. Эгамов, А. Сариккулов, Ф. Казаков, Б. Азимов сингари тезкор ходимлар жонқуярлик билан хизмат қилишди.

Қидирув ишлари эса давом этмоқда. Чунки Зомин тумани Зомин кўрғони Ўзбекистон маҳалласида яшовчи, 1974 йилда туғилган Фарҳод Мавлонбердиевга нисбатан қидирув эълон қилинган.

Б. БЕГИМҚУЛОВ,
Жиззах вилояти.

Турмуш чорраҳаларида

ЗОРА ХУЛОСА ЧИҚАРИШСА...

Бир ўртоғим ҳозир маҳалла кўмитаси раиси бўлиб ишлаётган экан. Уни хизмат хонасида учратдим. Қабулида ўрта ёшли жувон гамгин ҳолатда ўз дарду хасратини баён қилаётган экан. Мен ҳам беихтиёр ушбу суҳбатнинг гувоҳи бўлдим. Жувоннинг аянчли хикоясини диққат билан тинглаб, ўйлаб-ўйлаб уни оққа кўчиришни лозим топдим:

“Ичадиган киши билан яшагандан эрсиз ўтган яхшироқ. Бу одамга турмушга чиқиб нима кўрдим? Ҳар доим оилада етишмовчилик. Ўша пулга болаларга бирор нарса харид қилса бўлмайдими?”

Ароқ сотиб олаётганида уйда гўшт ёки ёғ йўқлиги эсига келмайди. Кучим фақат йиғлашга, гоҳо бақиринишга етади. Яқиндан қўл кўтардиган ҳам бўлди. Болаларнинг олдида уяламан. Улар отасини ҳурмат қилишмайди. Эрим маст пайтлари аламини мендан олади.

Болаларни менга қарши тарбиялаяпсан, — деб ноҳақ таҳқирлайди. Уятсиз, кўпол сўзларини тез-тез эшитадиган болаларим уни қандай ҳурмат қилсин? Ҳар доим оталарингни ҳурмат қилинглр, деб ўргатаман. Лекин... болаларим ёш эмас. Эндиликда ўзлари мустақил фикр юритишди.

Эримни қасам урмаганига ҳайронман. Неча марта қасам ичди, тавба қилди. Бир неча марта даволанишга бормоқчи бўлди. Бировлар даволансанг, бир култур ҳам ичолмай қолсан дейишибди. Шундан сўнг даволанишдан ҳам воз-

кечди. Яширмайман. Икки-уч бор аёллик шаънига тўғри келмайдиган иш қил-

Унинг жаҳли чиқмасин деб, ижозатсиз бир жойга бормасам, дугона, таниш-билиш деган гап йўқ. Ахир, айбим нима?

Кеча яна уйда жанжал бўлди. Мени роса ҳақорат қилди, кейин уйдан чиқиб кетди. Ажралишаман, деб ўтирибман. Лекин... яна ўша гап. Аёл бошим билан фарзандларимни қандай оёққа

тургазаман? Уларнинг келажиги нима бўлади? Очиғи, жонимдан ҳам тўйдим!..”

Азиз муштарий, бу аёлнинг дил изҳори сизга таниш туюлмаётими? Инкор қилмайсиз, чунки ана шундай оилалар сизнинг маҳаллангизда ҳам бор. Тўрт кунлик фоний дунёда бундай изтироблар кимга керак? Аёлнинг аянчли ташвишларидан огоҳ бўлганлар бу воқеага нисбатан бефарқ қолмас, ичувчи кимсалар эса зора хулоса чиқариб олишса...

А. ФУЛОМОВ,
Самарқанд.

Ҳаёт ҳақида мулоҳаза юритганда тақдир, қисмат, пешонада бори, деган нақллар ёдимга келаверади. Тақдир ё пешонасидаги битикларга инсоннинг ўзи сабабчи эмасмикан? Эҳтимол бутун умр виждон азобиди ва одамлар кўзига тик қаролмай яшаши қилган гуноҳининг аччиқ мевасидир, деган ўй миямда чарх ураверади.

ЮЗИ ҚОРА ОТА

... Маҳалламизда яшовчи Эргаш подачини учратиб қолсам ҳаётнинг кучли зарбаларига дуч келиб, юртидан, элидан узоқроқда яшаётган бу кишининг кўраётган кунига ачиниб кетардим. Деворлари тўкилиб тушай деб турган, кундузи одам киришга қўрқадиган бу уйда бир ўзи ҳаёт кечиради. Топса ёйди, топмаса оч ўтиради. Тўртта уваласи чиққан кўрпа-тўшак, чойнак-пиёла, латта-путталардан бошқа ҳеч вақоси йўқ. Маҳалланинг подасини боқиб, рўзғор тебратлади. Одамлар бир кун моли подадан кеч қайтса ё подага кеч қолса хизмат учун ҳақ тўлашдан бош тортишди.

Эргаш подачи ҳар кун даладан ҳориб-толиб келди, аламини ичкиликдан олади. На фарзанди, на оиласи бор бу одамнинг. Нега бу аҳволда яшаши, қайси қилган гуноҳи учун Яратганнинг жазосига маҳкум этилгани, нима учун ўзи туғилиб ўсган юртига кета олмаслиги мени қизиқтирарди. Айтишларича, инсонларнинг жазоланиши учун худонинг қаҳрига дучор бўлишнинг ўзи старли экан. Дарбадарликда девоналарча ҳаёт кечирини, эл-юртга қўшила ол-

масликнинг ўзи инсон учун катта зарба.

Кейинроқ билсам, Эргаш подачи узоқ йиллик, тахминан ўн йилдан кўпроқ жазо муддатини ўтаб чиққач, бизнинг маҳаллага келиб, шу ердаги ташландиқ уйда қўним топган экан...

Самарқанднинг узоқ туманидаги чекка бир қишлоқда яшовчи бу инсоннинг оиласи, ўғил-қизлари, уй-жойи бўлган. Ичкилик балосими ёки юрагида нияти нопок бўлганлиги учунми, ўз қизини хўрлаган экан. Шу сабабли, ўзи туғилиб ўсган юртга оёқ қўя олмас экан...

Ҳақиқатдан хабар топганимдан сўнг эса Эргаш подачига бўлган раҳм-шафқат, ачиниш ўрнини ғазаб,

нафрат ўти эгаллади. Унинг эгилиб, базўр юриши, юзидаги минг чизиқ ажинлар янада хунукроқ, даҳшатлироқ кўрина бошлади кўзимга.

Ахир, у қандай ота бўлдики, ўз фарзандининг бахтига зомин бўлса, кела-

жагига қора чапласа, эндигина куртак очаётган орзумидларини ер билан яқсон қилса, пирпирарган умид чирокларини ўчирса?! Бундай инсонга буям кам, деган ўй хаёлимда чарх ураверади. Кўз ўнгимда ўз отаси, падари бузуқворни туфайли ҳаёти зимистонга айланган шўрлик қиз келди... Унинг тақдирини нима бўлди?..

Халқимиз “худо уриб қўйган”, деган иборани бежиз қўлламайди. Оталар — бизнинг суянган тоғимиз, мустақкам қўрғонимиз, бошимизда соябонимиз. Ота номига доғ туширган бу инсоннинг қилмишига яраша жазосини — юзи қораликни Яратганнинг ўзи белгилаб қўйган.

Ш. ИСОҚОВА.

